anticipația

CLUB cpsf.info

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

GEORGE R.R. MARTIN

STARE DE ASEDIU

513

SOCIETATEA ȘTIINȚĂ & TEHNICĂ S.A.

SOCIETATEA
ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ S.A.

Societate cu capital de stat, funcţionând sub egida Ministerului Cercetării şi Tehnologiei, înmatriculată în Registrul Comerţului cu nr. J40/6775/1991

Consiliul de administraţie
IOAN ALBESCU
PETRESCU CONSTANTIN
GABRIELA BULIGA

Director onorific
ALEXANDRU MIRONOV

Redactor literar
MIHAI DAN PAVELESCU

Tehnoredactor
PAVEL D. CONSTANTIN

Coperta
WALTER RIESS

Difuzarea
CORNEL DANELIUC
MUGUREL NIŢULESCU
(telefon: 617 72 44 sau 617 60 10, int: 1151)

Adresa: Piaţa Presei Libere nr. 1 Bucureşti, cod 79781
Telefon: 617 72 44 sau 617 60 10, int. 1151
Tiparul:
Tipografia „INTERGRAPH"
Telefon: 769 35 68

Abonamentele se pot face la oficiile poştale (nr. Catalog 4004/1993), precum şi direct la redacţie. Cititorii din străinătate se pot abona prin Rodipet S.A., PO BOX 33-57.

Fax: 004-1-312 9432 sau 004-1-312 9433. Telex: 11995
Piaţa Presei Libere nr. 1, sector 1, Bucureşti, ROMÂNIA

Lei 300

anticipaţia

Revistă lunară de literatură şi artă SF
(nr. 513/iulie 1994)
editată de Societatea „Ştiinţă & Tehnică" S.A.

Paginile evidenţiate cu sigla „MTS" sunt realizate cu sprijinul Ministerului Tineretului şi Sportului, în cadrul programului naţional de stimulare a creativităţii tinerilor.

CRISTIAN LĂZĂRESCU

GHETOU

Într-un eseu apărut în *Galaxy*, în 1974, Ursula K. Le Guin scrie: "Un ghetou în care să trăieşti este un loc comod, liniştit şi totodată înjositor. În definitiv, esenţa ghetoului constă în *obligaţia* de a trăi în el. A opta pentru ghetou când poţi opta pentru lumea de afară e o laşitate. Acum, când zidurile se prăbuşesc, cred că se cuvine să păşim peste sfărâmituri şi să înfruntăm exteriorul."

Iată povestea. Mai puţin detaliile, care urmează.

"Se vinde?" a devenit obsesia tuturor celor legaţi de publicistica românească de după Decembrie '89. Şi cum să nu fie aşa, când de răspuns depinde supravieţuirea în actualul dezastru economic?

Cum stau lucrurile în privinţa sf-ului" ?.Înainte de 1989 şi bună parte din '90, genul s-a dovedit rentabil. Însă, odată cu liberalizarea preţurilor, puzderia de fanzine, revistuţe, reviste şi cărţulii de profil care invadaseră piaţa au dispărut subit. Rând pe rând, toate încercările de reanimare au eşuat. Sucombarea feluritelor publicaţii a dat contur, tot mai apăsat, unei concluzii cât se poate de supărătoare dar nu mai puţin adevărată: sf-ul nu se mai vinde. Sau, ca să fim optimişti, nu tot atât de mult ca înainte-vreme. Şi dacă fenomenul nu surprinde la scriitorii autohtoni, iată-l însă extins şi la cei străini.

Dar, de fapt, ce se vinde? Păi mai întâi a fost Sven Hassel, acum e Sandra Brown. E foarte greu de înţeles ce motivaţii, fantasme sau refulări bântuie prin subconştientul colectiv al marii mase de cititori ai sus-numiţilor. Sau, din contră, explicaţia poate fi de-a dreptul banală. Ne place, nu ne place, sexul, violenţa şi trivialităţile sunt oricând atractive (mai ales când ele lipsesc decenii de-a rândul), naraţiunea liniară şi favorizarea scenelor de acţiune nu ridică cine ştie ce probleme de receptare sau interpretare, iar morala, fiind atât de amorfă, n-are nici o şansă în faţa proletizării acute de care e atins publicul cititor.

Teoria e seducătoare şi imediat amendabilă. De ce nu şi alte scrieri, cu nimic mai prejos "calitativ", nu se bucură de o audienţă similară? Un răspuns definitiv nu se poate da, din cauza inexistenţei unui cadru de referinţă precis în ceea ce priveşte gusturile publicului larg. În Vest, întotdeauna se întreprind sondaje în acest sens, în cele mai variate forme: previzionări pentru filme, dramatizări, musicaluri; serializări în revistă ale romanelor, înainte de apariţia în volum; orice publicaţie care se respectă întreţine, prin poşta redacţiei, un permanent feed-back cu cititorii; tirajul de masă (*paperback*) survine după testarea prealabilă a pieţei prin ediţii mai pretenţioase (*hardcover*); sume enorme, depăşind cu mult cheltuielile de producţie, sunt investite în publicitate. Profesionalism indubitabil şi ultra-specializare girează aceste eforturi, destinate convingerii unui număr cât mai mare de cumpărători. Şi totuşi, nu rareori, se-ntâmplă ca publicul să nu muşte din nada atât de apetisantă. Atenţie: e vorba de un public şi el specializat, deci interesat, deci predispus să se lase convins.

Cât de relevante sunt consideraţiile de mai sus pentru spaţiul literar românesc? O simplă enumerare a "politicilor" noastre în materie de sf e de-a dreptul descurajantă. Astfel • concepţia grafică, felul cum arată cartea, lasă foarte mult de dorit • machetarea şi tehnoredactarea sunt privite ca un rău necesar • ignorându-li-se cu desăvârşire aspectul creativ • predomină ilustraţiile rupte complet de subiect • atunci când ele nu sunt colaje sau non-figuraţie • fie desenul e în mare suferinţă • fie, dacă e bun, e copiat după vreun omolog din Vest • selecţia textelor pentru traducere relevă necunoaşterea domeniului • nu de puţine ori optându-se pentru lucrări mediocre ale unor iluştri necunoscuţi • când numele scriitorului impune, ca un făcut, e ales un text nereprezentativ • ca să nu mai amintesc de confuzia desăvârşită, existentă la nivel redacţional, între sf, fantastic, horror şamd • nu mai puţin important rămâne preţul, deseori umflat cu neruşinare • de departe, însă cea mai răspândită tară sunt traducerile • unde presiunile editoriale se conjugă cu nepriceperea şi dezinteresul traducătorilor şi chiar a redactorilor de carte • în fine, inabilitatea de a promova scriitori necunoscuţi şi texte inedite pentru cititorii români, încă rătăciţi undeva prin zona Asimov - Clarke - Van Vogt. Oricum, nu problema traducerilor contează aici. De bine de rău, ele se mai vând, iar starea de lucruri pe care tocmai am parcurs-o, inerentă "perioadei de tranziţie", se va rezolva, probabil, în timp. Deja s-a format un vad comercial semnificativ, în privinţa cărţilor de marcă ale sf-ului mondial. Rămâne ca ele să-şi câştige şi recunoaşterea stabilimentului nostru literar.

Cu totul alta e situaţia sf-ului românesc, afectat de o dublă lipsă de credibilitate, atât din partea cititorilor cât şi a criticii. Cu excepţii care nu însumează degetele de la o mână, tot ce ţine de gen şi a apărut după '89 se înscrie pe două coordonate: catastrofe şi reeditări.

Prima categorie (şi cea mai uzuală, din păcate) cuprinde scrieri foarte recent liberalizate şi venerabile monumente, cum ar fi Cozmiuc, Ioan Popa, Cubleşan sau Negoiţă, ba chiar şi un pseudo(a)nonim, Patrick Andrew (sic!). Reeditările înglobează lucrări clasice datorate generaţiei CPSF (v. mult supraapreciatele romane semnate Bărbulescu-Anania), dar şi texte rămase inedite în afara fandomului (v. Povestirile lui Dănuţ Ungureanu sau Silviu Genescu). Mai atenuată decât în cazul vo-

PUNCT DE VEDERE

PUNCT DE VEDERE

lumelor, tendinţa cu pricina apare şi în paginile revistelor de profil. Opţiunea în sine nu e deloc condamnabilă (debutul cu orice preţ e mult mai nociv decât o reeditare), doar că 1) deturnează scopul propriu antologiilor, şi anume reeditarea prozei scurte şi 2) denotă o gravă carenţă de texte originale. La noi, însă, conştienţi sau nu de propriile limite, scriitorii de sf s-au zbătut din greu să asigure genului o minimă recunoaştere, eventual respectabilitate literară, concentrându-se cu precădere asupra prozei scurte. Că n-au reuşit, stă marturie asimilarea sf-ului literaturii de consum, absenţa reacţiilor critice avizate şi marginalizarea sf-ului românesc în actualele planuri editoriale.

De fapt, nici nu prea ai pe cine să marginalizezi. Niciunul dintre consacraţi nu mai scrie, iar dacă totuşi o face, e mult sub nivelul la care ne obişnuise, şi-aşa destul de scăzut. În plus, majoritatea s-au îndepărtat de gen, fie spre mainstream, fie spre eseistică, fie spre gazetărie, fie, pur şi simplu, spre activităţi extra-literare, de la politică la privatizare. În concluzie, conceptul de "scriitor profesionist" nu prea există în România, mai cu seamă în sf. Şi-atunci, de unde recunoaşterea literară? Cineva ar putea invoca aici premiile Eurocon-urilor. Înseamnă să ne minţim singuri; ele se acordă aşa cum se acordă toate premiile pe lumea asta. Eu mă refer la o recunoaştere mai puţin vizibilă, dar infinit mai importantă: publicarea într-o altă ţară, dar nu în fanzine sau *small-press*, ci în reţeaua de edituri profesioniste.

Or, scriitorii de sf ar trebui, măcar într-o optimă etapă, să-şi atragă publicul. Fie şi din simpla raţiune de a exista. Fiindcă nu critica ţine de foame, iar recunoaşterea estetică nici atât. În ordinea naturală a lumii, ele nu impun, ci confirmă. Până şi în SUA, sf-ul s-a născut mai întâi în mediul *pulp* şi abia apoi a devenit materie universitară. Însă acele mult-hulite reviste de doi bani au fost garanţia unei producţii medie calitativ, sol fertil în care, printre buruieni, puteau apare şi flori. Philip Dick s-a putut ivi numai datorită lui Van Vogt, la rându-i crescut cu space-opera unui E.R.Burroughs.

Alăturând observaţiile precedente, ne putem întreba, şi pe bună dreptate, cum mai poate spera genul să convingă cititorul de rând, nemaivorbind de stabilimentul literar? Reformulată, întrebarea dobândeşte o neaşteptată actualitate: Cum se poate ieşi din ghetoul sf?

Dar ce este acest ghetou de care tot vorbim?

Orice societate are structura unui fractal. Aidoma hologramei, o parte a fractalului, oricât de mică ar fi, reproduce cu fidelitate întregul. Deci, structura şi problemele societăţii se reflectă fidel în fiece componentă a sa. Ca fenomen social şi cultural, sf-ul e şi el supus acestei reguli. Astfel, îşi găsesc pe rând explicaţia: continuitatea vechilor formule uteciste de organizare centralistă a fandomului; canalizarea sf-ului, pe toate căile posibile, spre deriziune şi literatură pentru copii; devalorizarea ideii de concurs literar, prin diareea de premii acordate la fiece minusculă manifestare de gen; confuzia deliberat întreţinută asupra conţinutului *de facto* al genului; amestecul de valoare şi non-valoare în planurile editoriale, cosmetizat când şi când cu texte într-adevăr importante. Aiurelile CNI-stice popularizate sub sigla SF, amestecul incoerent de pseudoştiinţă, micro-olimpiade de matematică *live*, inventică şi naivităţi gorbacioviste despre societatea de mâine sunt echivelentul post-revoluţionar al culturalizării maselor prin anticipaţia tehnico-ştiinţifică, mai precis, al înspăimântatorului optimism socialist menit a imprima creierului netezime şi ricoşeuri controlate.

În ecuaţie intră şi moştenirea de activism cultural de mai deunăzi, manifestată de reflexul kominternist de culpabilizare a criticilor. Principiul care acţionează aici e simplu şi eficient: mulţumeşte-te că există. Tot suntem noi amărâţi şi bătuţi de soartă, de ce să critici, nu-i aşa, puţinul care se face?

De aceea, e extrem de păgubitoare ancorarea în "tradiţia" literaturii de anticipaţie a Epocii de Aur. Succesul de public de care se bucura atunci sf-ul era artificial - nu exista concurenţă reală, genul devenind principalul mediu de absorţie a constrângerilor cotidiene. După revoluţie, sf-ul şi-a reluat locul de drept în cadrul imaginarului social, iar ieşirea din gheto trebuie să vizeze, în primul rând, redobândirea unei audienţe de masă semnificative. Succesul de public e, bineînţeles, un alt ghetou, dar mai e şi un pas obligatoriu de făcut pentru viabilitatea genului ca literatură.

Aşadar, consternant reculul financiar al sf-ului? deloc. Sf-ul românesc de până acum, promovat de pompozităţile găunoase denumite tabere de creaţie sau consfătuiri naţionale, suferă de complezenţă (suntem cei mai buni, cei mai tari şi dacă alţii n-au auzit de noi, să le fie de bine!) aliată cu un ordinar amatorism tip - Cântarea României (toţi suntem profesionişti, toţi suntem scriitori şi românul s-a născut poet). Lipseşte argumentaţia, înlocuită, în schimb, de celebra aserţiune huxleyană: 62 000 de repetiţii fac un adevăr.

Nu trebuie, deci, luptat doar cu suficienţa de sine buimacă a fandomului, ci şi cu autarhia ridicolă şi deriziunea în care împing genul propagandiştii autodidacţi. Nu trebuie mers înapoi şi dezgropat artefacte colbuite. Nu aşa îşi va câştiga sf-ul respectabilitatea. Arheologia se practică numai atunci când există un prezent care s-o valideze.

Nu spun că problema e uşor de rezolvat şi nici că soluţia oferită e panaceul universal. Nici măcar n-am pretenţia de a oferi o soluţie, ci cel mult o sugestie. În definitiv, revoluţia n-a făcut decât să pună în lumina zilei o serie de tare congenitale, prelungite şi acutizate, la fel ca la nivelul întregii societăţi, după Decembrie '89.

Şi, cred eu, aici trebuie căutat răspunsul.

În complacerea într-o formulă ce favorizează această stare de lucruri. În teama de schimbare.

Născătoare în sf-ul românesc a refugierii în sine - bâjbâiala autiată după o tradiţie inexistentă. Iar izolarea în care e împins şi mucezeşte genul e doar reflexul ghetoului balcanic spre care tinde, similar, România, da patru ani încoace.

Îmi doresc foarte mult ca rândurile de faţă să fie o simplă speculaţie. Îmi doresc să fiu contrazis.

Fiindcă autismul şi auto-suficienţa din ghetou duc la stagnare, degenerare şi, fatalmente, dispariţie.

CAZUL JURGEN GOTT

— Găsesc bănuielile dumneavoastră total neîntemeiate... şi jignitoare!

Vocea lui Jurgen Gott I, de obicei piţigăiată, scârţâia ca o vioară schingiuită de un afon. Jurgen Gott III se strâmbă şi-şi duse mâinile la urechi, protejându-şi ostentativ timpanele agresate.

— În dosar se menţionează totuşi cearta violentă pe care aţi avut-o acum două luni, spuse William Thur, cel mai neînsemnat dintre cei trei membri ai comisiei de audiere, după ce atrăsese atenţia celorlalţi cu o tuse bine regizată.

— M-a scos din sărite, se repezi Jurgen Gott I, cu glas din ce în ce mai ascuţit. Susţinea că vocea mea îi sfâşie nervii. Şi că fumatul este un remediu nepotrivit, pentru că nu face decât să strice stomacul şi să îmbâcsească plămânii lui, care - zicea - erau cei mai sensibili. Uitaţi-vă şi la J.G.III, cum face pe artistul, cu labele lui mari peste urechile alea clăpăuge! Nu e vina mea că sunt cel la care se manifestă acest efect secundar al castrării. Culpa aparţine integral idioţilor care au votat Prima Lege a Comunităţii Terestre! De ce ne-au interzis accesul la reproducere? Noi suntem produsul natural al evoluţiei! Nu vedeţi că una din trei femei de-ale voastre naşte copiii care ne seamănă leit?

— Vă rog să-l scuzaţi pe J.G.I, spuse Jurgen Gott III - şi feţele bărbaţilor aflaţi de cealaltă parte a pupitrului audierii se destinseră la auzul timbrului său baritonal. De fapt el nu face politică şi, în sinea lui, nu crede că Prima Lege nedreptăţeşte în vreun fel comunitatea noastră minoritară. Are doar prostul obicei să alunece pe lângă subiect. Noi doi am avut două... dispute de pomină pe tema asta! Dar, după cum vedeţi - zâmbi satisfăcut - amândoi suntem încă în viaţă.

— Vedeţi, ne ajutăm între noi, nu..., interveni Jurgen Gott I, dar Jurgen Gott III continuă fără să-l ia în seamă:

— Credeţi-mă, nu avea motiv să-l ucidă pe J.G.II. De altfel, nici eu şi J.G.II nu ne înţelegeam prea bine. Era foarte pornit împotriva exerciţiilor fizice pe care obişnuiam să le comand. Îi intrase în cap că e singurul care simte durerea de picioare, şi făcea pentru fleacul ăsta adevărate crize de isterie!

— Cunoaştem, surâse amabil Ivan Lenden, secretarul comisiei de audiere. Cred că dosarul Jurgen Gott e cel mai complet din câte am studiat în întreaga mea carieră. Iar rechizitoriul întocmit de procurorul de serviciu, pe care tocmai îl citeam când m-a întrerupt izbucnirea... ăăă... fratelui dumneavoastră, vă acuză pe amândoi deopotrivă.

— De două ori absurd! chiţcăi J.G.I.

— Controlează-te, dragul meu, zise mieros J.G.III. E firesc să fim suspectaţi...

— Da, da, se repezi celălalt, dintotdeauna neau invidiat pentru superioritatea creierelor noastre!

J.G.III ridică din umeri, oftând:

— Încă o dată vă rog,

domnilor, nu-l judecaţi pentru vorbele pripite. Are uneori ieşiri necontrolate...

— ...care nu pot decât să sporească bănuielile, completă maliţios Claude Midena, preşedintele comisiei de audiere. Cred că ştiţi că tot ce declaraţi poate fi folosit împotriva dumneavoastră!

— Ei bine, onorată comisie, făcu împăciuitor J.G.III, de ce s-o mai lungim? Ştiţi foarte bine că am fi putut să ne descotorosim cu uşurinţă de resturile lui J.G.II şi să ne pierdem urma într-una din comunităţile clandestine. Dacă am venit aici, am făcut-o atât din respectul legii cât şi din... dorinţa de a vă oferi, spre testare, prototipul micro-detecto-absorbitorului de radiaţii. Priviţi-l, nu e o bijuterie?

Preşedintele Midena întinse grăbit mâna şi înhăţă cubuleţul viu colorat pe care J.G.III îl scosese din buzunarul de la piept.

— Grozav! Grozav! Comunitatea Tripleţilor a făcut, se pare, mari progrese în domeniul miniaturizării!

— Şi e garantat o sută de mii de ore de funcţionare! E un record, nu sunteţi de aceeaşi părere?

— Desigur, domnule Jurgen Gott III, se entuziasmă Lenden. Dar cred că ar trebui testat în mediu hiperradioactiv. Chiar eu v-aş putea face acest serviciu, cu plăcere; locuiesc într-o zonă în care, vrând-nevrând, am adoptat moda scafandrilor cu dublă protecţie!

— Iar eu, interveni Thur, aş putea aranja testarea în condiţii de funcţionare continuă. Soţia mea e inspector ambiental şi pleacă chiar mâine într-o expediţie pe linia Londra - Paris - Berlin, adică în inima Zonei interzise!

— Domnilor, se bucură J.G.III, se potriveşte de minune! Întâmplător, mai am încă două astfel de aparate. Vă suntem recunoscători pentru că aveţi amabilitatea să le verificaţi performanţele. Vă recomand să le purtaţi ca medalion exterior. Sunt aspectuoase şi înlocuiesc cu succes salopetele simple de protecţie. O să vedeţi, curând se vor vinde la preţuri fabuloase!

— E limpede, spuse Midena, azvârlindu-le confraţilor săi o privire rapidă. Domnilor Gott, Comisia se retrage pentru deliberare.

— De ce i-ai mituit? scânci J.G.I după ce rămaseră singuri. Era invenţia mea, minunata mea invenţie încă nebrevetată! Acum Singularii o s-o releveze şi...

— Prostii! i-o tăie J.G.III. Singularii sunt o specie îmbătrânită, pe cale de dispariţie, cu creierul atrofiat...

— Cu atât mai mult, puteam să le influenţăm decizia pe altă cale!

— Cine să-i influenţeze? Tu, care n-ai fost în stare să-ţi hipnotizezi fratele de trunchi? Şi încă pe cel de alături! Bietul Doi a murit din cauza greşelii tale...

— Ce faceee?! zbieră J.G.I în registrul acut. Dacă nu te-ai fi amestecat tu, nu s-ar fi întâmplat nimic, doar nu era prima dată când îl condiţionam...

— Nu mai contează, deşteptule, îl apostrofă celălalt în timp ce Midena revenea în sală.

— Comisia consideră pură fantezie acuzaţiile ce vi se aduc! Poftiţi actul de disculpare. În baza lui orice chirurg are obligaţia să efectueze, în condiţii de maximă siguranţă, operaţia de separare a rămăşiţelor... fratelui dumneavoastră. Cu aceasta, cazul Jurgen Gott este clasat. Cu bine, domnilor!

— Cu sănătate, domnule preşedinte, răspunse J.G.III.

Cei doi se ridicară greoi şi Midena putu să contemple, o dată în plus, priveliştea care-i amintea dureros de surorile sale mai mici, de mult excluse din familie: un corp perfect normal mai jos de talia din care se despărţeau, în evantai, trei busturi, trei perechi de braţe, trei gâturi purtând capete cu fizionomii diferite. Doar că, în cazul tripletului Gott, creatura din centru atârna nefiresc, susţinută în silă de cele de la extremităţi, care strâmbau din nas fără jenă, îngreţoşate de o vagă miasmă dulceagă, de putreziciune.

Ana-Veronica Mircea

Păpuşa

de MIHAIL GRĂMESCU

Oricât am căutat pe cineva potrivit (sau ne-am căznit să-l interpretăm noi înşine) n-am reuşit să găsim, totuşi, pe nimeni nici unul nimerit pentru rolul *Păpuşii*, fiindcă "ăia bunii" *nu acceptau* să se "scălâmbăie" cum trebuie de teamă să nu se "compromită" (şi pentru ce? pentru un rol secundar atât de nesemnificativ cum era ăsta), iar cei care ar fi acceptat ei să se de-an bărci, *nu erau în stare* s-o facă suficient de artistic încât să-i poţi scoate fără ruşine la rapmă - fiindcă teatrul, orice s-ar zice, rămâne teatru, nu circ!

Aşa că atunci când *Vadi-Inginerul* (ăla de-i purta trena *Negresei*, de-o aducea şi-o lua cu autoturismul, la şi de la, fiecare repetiţie; *Vadi-Automatistul*, care lucra la *Ferob* - Fabrica de Elemente pentru Robotizare) ne-a propus să ne-aducă "de la ei", de-acolo, o *Păpuşă* "pe bune", un "android" (ultimul tip de roboţi cu "fizic antropomorf", din "generaţia a VII-a", cu "autoprogramare"), am căzut uşor de acord că "hai s-o încercăm şi pe-asta, că, în fond"...

Începând de-a doua zi, Vadi s-a prezentat "la apel" deci, de fiecare dată, aducând cu el şi *Păpuşa*: un soi de paiaţă extraplată şi lungă, semănând (foarte aproximativ) cu o femeie. Claia galbenă de pe căpăţâna cu oarece cabalin într-însa îşi "ţipa" artificialitatea de la o poştă. Mai ales părul şi tenta tenului cenuşiu (probabil din vinilin) erau cel mai prost realizate tehnic - chestiile cele mai stridente.

Primele dăţi am studiat-o, rând pe rând, cu oarecare interes (a existat chiar cineva frământat de problema "până la ce punct s-a mers cu mimarea fizicului feminin), dar ne-am acomodat repede cu ea, cu blazarea omului modern înaintea noutăţilor tehnice.

Încă de la început, Vadi a venit cu ea gata "programată". *Păpuşa* îşi executa, la timpul potrivit, rolul "pregătit de-acasă" (şi a trebuit să recunoaştem din primul moment că era exact de ce aveam noi nevoie - numai o maşină ar fi putut executa frângerile acelea deşuchiate, lipsite de cel mai elementar instinct de conservare). Aşa că tatonându-l pe Vadi în privinţa performanţelor maşinii, regizorul i-a lungit acesteia rolul. După câteva zile, Vadi a adus-o re-programată să execute un soi de *brack-dance* destul de abrupt - dar care a avut, aşa cum era de aşteptat, un succes nebun la publicul larg, mai cu seamă la tineri, dintre care unii nu veneau la spectacol decât special ca să vadă "păpuşa".

Păpuşa a fost clenciul piesei. Am trecut-o şi pe afiş şi multă lume s-a înghesuit să vadă "jucăria", fiindcă aşa se întâmplă cu orice chestie nouă la început. Vadi ne-a spus că ăia de la *Ferob* au primit o avalanşă de scrisori cu întrebarea "când se va scoate pe piaţă noul model şi la ce preţ"?

Vreme de câteva luni, Vadi a transportat *Păpuşa* cu autoturismul său - nu o lăsa niciodată în incinta teatrului ci, după reprezentaţie, o ducea de fiecare dată înapoi, la fabrică, pentru "asistenţă tehnică", spunea el.

Numai că, în ziua nunţii cu *Negresa*, de adus a adus el *Păpuşa*, dar la sfârşitul spectacolului nu s-a mai întors s-o ridice, aşa că "marioneta", care era programată probabil în acest sens, după ce s-a mai rărit lumea, a plecat singură.

A străbătut squarul din faţa teatrului cu mersul ei mecanic, niţel elastic. Puţinii trecători care mai existau la ora respectivă au întors capul după ea şi din felul în care o urmăreau şi se zgâiau mi-am dat seama că o "recunoscuseră". Deşi, printre tinerele fete mai ales, începuse a bântui de câteva zile

Desen de Victor Sfîrlea

"moda" *Păpuşa* (chestie mai de prost gust şi mai stupidă nici că s-ar fi putut imagina!).

Nu ştiu ce mi-a venit să mă iau după ea. Poate remarcând că nu se îndrepta spre fabrică - ci exact în sens contrar, spre cartierul de locuinţe. Poate de teamă să nu stârnească în mintea vreunuia dintre puştii care ar fi recunoscut-o vreo pulsiune... cleptomană.

Am lungit pasul, s-o ajung din urmă. Nici nu ştiam dacă *Păpuşa* "vorbeşte" neprogramată anterior şi mă gândeam să testez.

Când am ajuns în dreptul ei, a întors ochii spre mine, involuntar, speriată. Ochii ei tulburi. *Inundaţi de lacrimi.*

Păpuşa... era *vie*!

Aşa i-am descoperit eu taina.

Nu exista, până la urmă (nu exista şi nici nu existase) nici o "jucărie", nici o "androidă ultimul tip" - nu exista decât o fată urâţică, programatoare la Fabrica de Elemente pentru Robotizare, colegă cu Vadi (pe care şi-l alesese drept confident) şi ahtiată după teatru. O fată isteaţă şi energică. O fată căreia altfel nu i se ivise nici o ocazie de a urca pe scenă, în lumina reflectoarelor, şi nici nu prea avea nici o şansă de a pătrunde vreodată în "lumea mirifică şi atrăgătoare" a teatrului.

Ea a reuşit (!) să treacă examenul (!) greu şi să i se distribuie totuşi un rol. Să înlocuiască un înlocuitor. Mulţumindu-se, modestă şi cu rolul de element de butaforie (aproape).

A intrat, chiar, atât de tare în "pielea personajului" propus, interpretându-l atât de perfect, încât niciunuia dintre noi nu i-a trecut prin minte că ar putea fi altceva.

Şi iată cum într-o lume în care "păpuşa" se insinuează printre noi, substituindu-ne în tot mai multe sectoare de activitate (pe criteriul eficienţei, randamentului şi preţului), fata asta modestă, care nu-şi găsea locul, reuşise să se substituie unei maşini, făcând treaba care era de făcut mai bine decât orice maşină.

Desigur, eu îi respect secretul. Deocamdată.

Ne-am împrietenit şi o duc seara, după spectacol, acasă, cu taxiul. Uneori mai rămân cu ea la taifas câteva ore.

Încă mă simt din ce în ce mai tentat de ideea de a sfida şansa (pentru că, în fond, în spatele oricărei *Păpuşi* mecanice din lume nu se ascunde altceva decât Omul - un Om dispus a se preta la o asemenea înscenare mistificatoare), să-i acord Omului acestuia dindărătul *Păpuşii* (cel mai grozav actor posibil) şansa de a-şi da măsura talentului, oferindu-i ocazia de a interpreta o dată un rol autentic, în vreuna dintre piesele mele viitoare.

VITRINA LITERARĂ

Voi începe pomelnicul din acest număr, oferindu-vă un sfat gratuit - prefăcându-mă că am uitat că aţi dat banii pe revistă: Abandonaţi pasiunea tipică a românului pentru colecţii (de la timbre şi pachete de ţigări la paharele furate din discoteci) şi daţi-le naibii de serii SF, de la numărul 1 la 513 (v-aţi prins?). Citând un om inteligent care a murit, ca majoritatea oamenilor inteligenţi de altfel: "nouăzeci la sută din orice este gunoi". Poate că n-o fi dracu chiar aşa negru, dar foarte multe din titlurile apărute în multele colecţii de romane şi cărţi SF sunt g-u-n-o-i! Dacă iubiţi cu adevărat science fictionul şi nu doar un raft de cotoare numerotate, nu mai cumpăraţi după numele editurii, ci după calitatea mărfii. Iar eu, de aici, încerc să vă dau oarece sfaturi absolut dezinteresate.

Editura **Apollo**

H.G.Wells - *Omul invizibil;* 168 pag., 1200 lei. Reeditare. Orice aţi bodogăni, bătrânul Wells le-a zis primul pe toate, şi chiar bine. Recomandată.

Editura **Ecce Homo**

Daniel Walther - *Apollo XXV;* 167 pag., 1600 lei

Editura **Marineasa**

Silviu Genescu - *T de la Sfârşit;* 195 pag., 1500 lei. O foarte frumoasă colecţie de autor. Unele texte le-aţi citit chiar în aceste pagini. Recomandată.

*** - *Ultimul etaj al tenebrelor;* 182 pag., 1950 lei. Antologie de povestiri fantastice franţuzeşti

Editura **Multistar**

Cordwainer Smith - *Lorzii instrumentalităţii*; Antologie excelentă a povestirilor unui autor mai puţin "ieşit în faţă". Recomandată.

Editura **Nemira**

Isaac Asimov - *Marginea Fundaţiei;* 416 pag, 4000 lei. A patra din ciclul Fundaţiei şi cea care mi-a plăcut cel mai mult. Recomandată.

Frank Herbert - *Copiii Dunei* A treia din ciclu.

Roberto Quaglia - *Vagabondul interspaţial;* 302 pag., 2700 lei. Cred că mai multe nu suportă hârtia.

Norman Spinrad - *Visul de fier*; 315 pag., 2300 lei. Ideea este absolut minunată pentru orice iubitor de SF. Deşi nu sunt un fan Spinrad, v-o recomand.

A. & B.Strugaţki - *Valurile liniştesc vântul;* 159 pag., 1500 lei.. Habar n-am cum sunt alţii, dar eu unul simt nevoia să-i citesc pe ruşii ăştia, care nu m-au dezamăgit cu nici o carte. Recomandată.

*** - *Antologia science fiction Nemira '94;* 213 + 231 pag., 4000 lei. O antologie pe care eram gata să v-o recomand, dar nu ştiu ce să vă zic să faceţi cu două sute treizeci de pagini în engleză pe care oricum trebuie să daţi banii?

Editura **Olimp**

Gene Dewese - *Star Trek, Generaţia următoare, Gardienii păcii*; 412 pag., 1900 lei. Novelizare. V-aţi prins ce este; vreţi să vă mai dau şi sfaturi?

Editura **Porto Franco**

Paul B.Thompson - *In inima rece a soarelui;* 192 pag., 550 lei

Editura **Romarta Tineretului**

Dan Mate - *Celălalt Michael Jackson;* 57 pag., 849 lei

Editura **Teora**

Isaac Asimov - *Curenţii spaţiului;* 222 pag., 1990 lei

Isaac Asimov - *Pulbere de stele;* 222 pag., 1990 lei

Isaac Asimov - *Zeii înşişi;* Reeditare 2450 lei.(ultima ediţie1993, Editura Teora). Unul dintre cele câteva romane asimoviene care nu fac parte din "cicluri". Probabil d'aia e şi mai bun. Premiile Hugo şi Nebula. Recomandată.

P.S.: Numele individului cu citatul din predoslovenie este Theodore Sturgeon; a scris SF (ce naiba altceva?), a luat şi nişte premii, dar pre limba noastră n-a apărut cu nici o carte mai răsărită.

Toma Ritner

NU ESTE PRIMA DATĂ

de LUCIAN DRAGOŞ-BOGDAN

Cavalerul păşea atent pe dalele de piatră ale castelului. Pe-aici pe undeva se ascundea balaurul...

Era atât de singur! Dar dacă va ajunge la prinţesă...

"Uff, greu e să te baţi!" Omorâse întâi gărzile, apoi luase băutura magică, scăpase de prima fantomă... Se dusese apoi la vrăjitoarea cea bătrână care trăia printre şobolani şi lilieci undeva, la subsol...

De acum începea greul. Scoase sabia şi intră în camera de alături.

"E aşa cum am bănuit..."

Balaurul trona în mijlocul încăperii, scoţând flăcări din cele trei capete ale sale.

Doi paşi în faţă, lovitură, un pas în spate, la dreapta, încă o lovitură şi un cap se rostogoli la pământ. Balaurul ataca tot mai puternic. Era furios.

Încă un cap... Frica îl cuprinse însă pe viteazul cavaler. Iar când balaurul se repezi să-l sfâşie cu ultimul cap care-l mai avea, o rupse la fugă. Străbătu câteva camere la întâmplare şi deodată se opri.

"Uite o uşă pe care n-am văzut-o până acum..."

Se repezi la ea, o deschise şi...

Copilul scoase un strigăt de spaimă când omul îmbrăcat în armură ieşi din computer şi se rostogoli în cameră.

— Ce dumnezeu, doar nu este prima dată când joc sub numele de QZB...

Cavalerul se ridică. Pus în faţa celui pe care-l conducea ori de câte ori juca "Chevalier", băiatul se sperie şi o rupse la fugă.

Ieşi din casă şi se repezi bezmetic pe străzi.

Casa unchiului Hommell... "De când are casa două uşi? Pesemne una duce la magazie şi n-am văzut-o până acum...!"

Băiatul deschise uşa...

Hominidul sări ca ars când personajul principal al jocului se rostogoli din computer în camera sa.

— Ce-i asta? întrebă speriat. Doar nu este prima dată când joc sub numele de Dumnezeu...!

Băiatul se ridică de pe jos. Hominidul o luă la fugă urlând. Deschise o uşă şi...

— Ce se întâmplă?! Doar nu este prima dată...

Concursul SF
MILENIUL III

Concursul nostru, apărut în Almanahul Anticipaţia 1994, s-a bucurat de un real succes, dat fiind numărul mare de scrisori primite la redacţie. Cu toate acestea, cititorii nu au izbutit să dezlege ambele probleme, cu o singură excepţie:

Dl. EGRI EUGEN

din Deva, care este, aşadar, câştigătorul premiului promis, ce va fi expediat prin poştă.

NEUROCHIRURGIE

de OVIDIU RUŢĂ

Profesorul privi gânditor radiografia primită cu câteva clipe mai înainte. Duse degetul arătător al mâinii stângi la tâmplă, într-un gest ce-i trăda frământarea. Rămase aşa faţă în faţă cu harta ce înfăţişa efectele bolii asupra creierului pacientului, apoi se întoarse către mai tânărul său coleg, care stătea în dreapta şi-i spuse:

— Da, asta-i! Există riscul de a provoca leziuni care ar duce la modificări ireversibile. Dar dacă nu operăm, tumoarea s-ar extinde şi ar provoca o moarte grabnică. Pacientul nu are nimic de pierdut; are numai de câştigat, şi încă un câştig enorm: viaţa.

Cearşaful alb acoperea corpul pacientului, lăsând descoperit doar craniul ras, care lucea sub lumina puternică a lămpilor cu neon.

Profesorul îşi puse mănuşile, se apropie de masa de operaţie şi, după ce se concentră câteva momente, solicită:

— Trepan!

Instrumentul poposi în mâna întinsă. Apoi în sală începu să se audă zgomotul sinistru al sfredelului care muşca din osul dur al calotei craniene.

Acele ceasornicului înaintau grăbite spre ora contravizitei. Bolnavii începură să se pregătească, ascunzând în dulăpioare revistele, cărţile şi toate celelalte care-i ajutau să ocupe cu o activitate plăcută lungile ore ale zilei de convalescenţă şi aranjară cuverturile pe paturi.

Atunci când intră, profesorul nu găsi nici un motiv să facă reproşuri cu privire la ordinea şi curăţenia din salon. Se apropie de primul pat, ocupat de pacientul căruia îi extirpase tumoarea de pe emisfera cerebrală stângă. Un caz complicat care mai putea să aibă repercursiuni neprevăzute. Luă din mâna asistentei fişa clinică a bolnavului şi întrebă cu o voce radioasă:

— Ei, tinere, cum merge?

— Ceva mai bine, murmură pacientul, mişcând afirmativ din capul bandajat. Aproape bine, preciză mai apoi, schiţând un zâmbet obosit.

— Ţi-am făcut foaia de externare. Poftim! Gata, ai scăpat cu bine! Ai trecut şi hopul ăsta! Totuşi, ai grijă, fără excese câtăva vreme. Şi peste o lună, te prezinţi la control.

Profesorul mormăi un "la revedere" şi strânse mâna fostului său pacient. Acesta îşi luă, la rândul său, rămas bun şi se grăbi să părăsească locul unde fusese atât de aproape de moarte.

Ajuns afară îşi acoperi capul pe care creşteau ţepi scurţi şi aspri, cu o pălărie de pânză şi se îndreptă spre staţia de tramvai.

Primele zile de concediu medical trecură pe nesimţite. Le trăi intens, cu bucuria unui om redat vieţii. Făcu câteva plimbări scurte pe aleea liniştită din faţa blocului, se jucă cu copiii, discută cu bătrânii care se adunau zilnic la şuetă pe băncile din faţa scării.

Şi tocmai când începuse să uite suferinţa, stimulat de acele momente liniştite, tocmai când coşmarul pe care-l trăise începuse să se destrame, interveni criza, accesul violent care-l readuse într-o stare deplorabilă.

Totul începu cu o durere acută, instalată brusc undeva în stratul situat imediat sub cortex. Duse instantaneu mâna la cap, pipăind umflătura prelungă şi tare rămasă în urma cicatrizării. Apoi strânse puternic din dinţi ca să-şi reprime urletul de durere şi se chirci pe pat.

Durerea şi-a pierdut mult din intensitate, dar ceva se zbate într-una acolo, înăuntru, în creier. Ceaţa care mi s-a pus pe ochi la începutul crizei devine din ce în ce mai străvezie, redându-mi posibilitatea de a vedea. Dar ce-i asta? Unde mă aflu? Nu-mi mai recunosc apartamentul. Mă înconjoară nişte... pereţi - nu găsesc un alt termen potrivit - roşii; de un roşu strident, iritant, care parcă te zgârâie pe nervi. În jur nu mai există nici una din amenajările proprii unei locuinţe. Doar nişte obiecte care nu aduc, nici măcar vag, cu ceva din lumea obişnuită. *Unde mă aflu?*

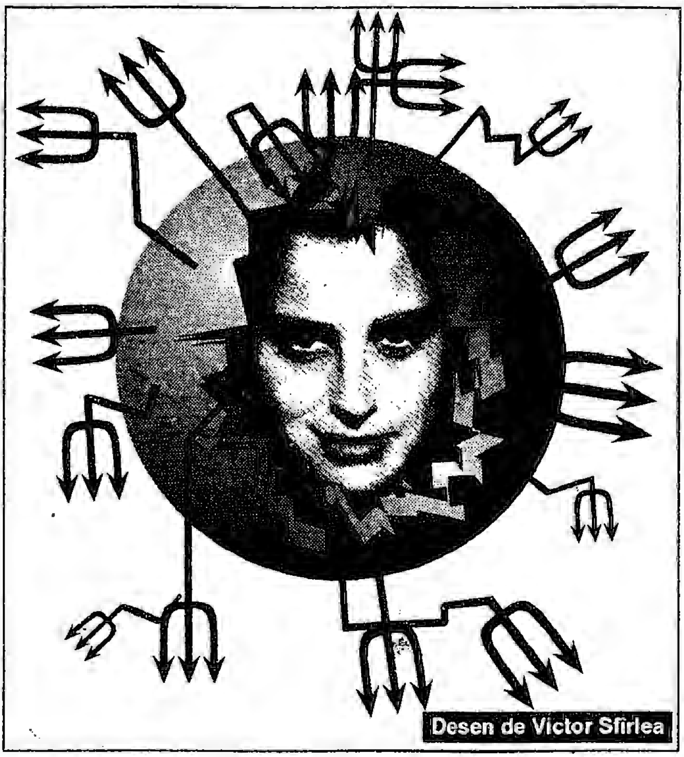
Încercând să găsesc un răspuns, mă apropii de unul din pereţi. Brusc, culoarea începe să dispară, şi peretele devine din ce în ce mai transparent. Oare mi se citesc gândurile? Nu ştiu. Cert este că peste câteva clipe o să pot vedea ce se ascunde dincolo. În sfârşit, transparenţa este totală. Ochii mei cercetează avizi spaţiul exterior, dar nu zăresc nimic altceva decât nişte formaţiuni colorate în aceeaşi nuanţă de roşu ca şi pereţii care mă ţin captiv - aşa să fie oare? - şi având aparenţa unor clădiri cu o arhitectură stranie. Cobor privirea şi atunci pot să-mi dau seama că locul unde mă aflu e situat undeva foarte sus. În spaţiul dintre clădirea în care mă găsesc şi cea vecină, ar putea foarte bine să fie o stradă. Acolo jos se mişcă nişte obiecte, asupra cărora nu pot să mă pronunţ, distingerea detaliilor fiind împiedicată de distanţa care le desparte de mine.

Ridic ochii. În faţa mea, pe peretele clădirii opuse, se naşte o suprafaţă transparentă. O privesc fascinat. Şi deodată în spatele ei apare ceva groaznic, nici nu pot să-mi dau seama ce este de fapt. Mă retrag în colţul opus "ferestrei". Aceasta se înroşeşte brusc

de parcă peste ea s-ar lăţi o baltă de sânge. Doamne, unde sunt? Capul mă doare din nou, ceva îmi sfredeleşte creierul. Doamne, unde sunt?

Când îşi reveni, era chircit lângă un perete, cu palmele în faţa ochilor, într-un gest de apărare. Aşteptă să-i dispară teroarea şi să revină cu totul la realitate. Apoi se ridică şi primul impuls fu de a pleca la spital. Simţi însă că nu putea rezista nici fizic şi nici psihic drumului până acolo, aşa că renunţă şi se lăsă să cadă pe pat. Îl cuprinse un somn agitat, din care se trezi doar în ziua următoare, către amiază.

Azi am încercat să judec la rece ceea ce s-a întâmplat. Am trăit un adevărat coşmar, în care totul dădea impresia de realitate. Logica îmi spune însă că nu putea fi nimic real, că totul fusese o halucinaţie. Niciodată până acum n-am avut aşa ceva, dar am auzit că în cele mai multe cazuri, în momentul în care ea se manifestă, cel care o percepe încearcă impresia că recepţionează o imagine reală. Mai există apoi, un argument care vine să întărească această presupunere şi pe care amintirea durerii insuportabile din zona stângă a creierului mă face să-l accept, deşi valabilitatea lui îmi oferă perspective destul de sumbre: la operaţie s-au putut produce unele leziuni. Creierul fiind un organ foarte puţin cunoscut, aceste leziuni pot activa anumite funcţiuni latente capabile să producă efecte de genul acelei groaznice halucinaţii pe care am avut-o. Un singur lucru e cert: trebuie să mă adresez din nou profesorului. Şi, totuşi, un sentiment căruia poate ar trebui să-i spun frică mă opreşte. Dacă presupunerea mi s-ar adeveri - şi mi se pare unica posibilă - starea mea ar necesita o nouă intervenţie chirurgicală, iar sfârşitul ar putea foarte bine să fie tragic. E mai bine să mai aştept. Poate că n-a fost decât o manifestare firească a perioadei de convalescenţă...

Desen de Victor Sfîrlea

O vreme durerea îl mai lăsă, şi chiar începu să-şi întărească convingerea că accesul acela nu fusese decât un efect postoperator. Dar apoi interveni o nouă criză, la fel de violentă ca şi cea dinainte. Era spre seară şi el se găsea în apartament - era o oră prea târzie pentru plimbare - atunci când sfredelul închis în emisfera stângă începu din nou să lucreze.

Totul e ca data trecută. Mai întâi ceaţa care mi se risipeşte treptat dinaintea ochilor, urmată de întunericul colorat în roşu. Spaima pe care am încercat-o prima dată m-a părăsit, făcând loc unei detaşări pe care o doresc cât mai atentă. Ştiu bine că e doar o halucinaţie, sunt sigur de asta, dar ceea ce-mi apare în faţa ochilor este suficient de bizar ca să trezească curiozitatea.

Cercetez interiorul. Aceleaşi obiecte ca data trecută, nişte accesorii, cărora mintea mea, condiţionată de modul programatic de a vedea şi judeca lucrurile, nu le poate găsi nici o utilizare.

Seamănă mai degrabă cu creaţii ale sculpturii de avangardă.

Ah, se pare că am omis ceva! Arătarea aceea groaznică, oribilă care mi s-a înfăţişat data trecută.

Amintirea ei încă îmi stârneşte fiori. Trebuie să mă conving dacă mai este prin preajmă.

Mai dificil e să găsesc peretele dinspre exterior. Aici, în acest spaţiu închis, nu am nici o posibilitate de orientare. Aleg la întâmplare unul din pereţi. Pare a fi cel vizat, căci în structura lui culoarea începe să curgă, lăsând o porţiune transparentă.

Totuşi se pare că nu-i peretele dorit. Dincolo de el, după toate aparenţele, e o altă sală, identică celei în care mă aflu.

Stau cu faţa lipită de acest geam original şi privesc dincolo. Încăperea pare nelocuită. Dar deodată apare iarăşi creatura aceea groaznică şi se lipeşte de geam. Urlu îngrozit. Priveliştea mă paralizează. Creatura se agită de cealaltă parte a peretelui şi, pentru o clipă, am impresia că o să treacă prin el. Nu vreau să mai văd!!

Ţinea încă ochii strânşi, încercând astfel, printr-o tactică asemănătoare celei a struţului care-şi vâră capul în nisip, să se apere de pericolul materializat sub formă atât de oribilă. Rămase astfel o bucată de vreme, apoi îşi învinse teama şi deschise ochii. Era în propriul apartament, în întuneric. Afară se înnoptase. Aprinse becul şi lumina coborîtă din tavan îl îmbrăţişă, prietenoasă. Se culcă fără să o stingă. Întunericul i se părea duşmănos, ameninţător, mişunând cu tot felul de forme, aparent însufleţite, pe care le plăsmuia mintea lui înfierbântată.

Dimineaţa se trezi devreme şi îşi îmbrăcă hainele bune, hotărît să curme odată acest chin, întorcându-se la spital. Când mai avea un pas până la uşă, durerea îi izbucni din nou în creier şi ceaţa îi năvăli deasă, înaintea ochilor.

Acelaşi interior sângeriu. Oare de unde vine lumina? E la fel de roşie ca pereţii: Şi dincolo de ei mă pândesc creaturile acelea... Trebuie să ies. Într-un spaţiu deschis pot fugi. Unde-i uşa? Am o idee. Absurdă, dar aici totul pare posibil. Când eram *acasă*, mă găseam în faţa uşii. De ce nu m-aş găsi şi aici dinaintea unei uşi. Aici trebuie să fie o uşă! Vreau să se deschidă!!

O bucată de perete se retrage. Am găsit uşa. Mă reped spre dreptunghiul căscat în perete, dar e numai un gol întunecat. Mă atrage spre el cu o forţă irezistibilă. Nu, nu trebuie să mă apropii! Altfel o să cad! Nu, nu, nu...

Când reveni la realitate, era căzut în dreptul uşii de la intrare. Renunţă să mai iasă. Era prea slăbit. Se târî până în dormitor şi căzu pe patul rămas în dezordine.

Totuşi ce se întâmplă?! Am o ipoteză, dar pare absurdă. Până acum halucinaţiile apăreau doar seara, iar de data aceasta au apărut dimineaţa, exact în momentul în care mă pregăteam să plec la spital. Creierul meu a făcut parcă tentativa de a mă împiedica să întreprind această acţiune care ar fi putut duce la o nouă intervenţie asupra lui, recurgând pentru aceasta la singurul mijloc posibil: halucinaţiile.

Nu, nu, e absurd! E total lipsit de logică! Nu poate fi adevărat! E absurd!

Se frământă toată ziua următoare. Negăsind altceva mai bun de făcut, se apucă să schiţeze pe o coală de hârtie imaginea acelor creaturi înspăimântătoare. Lipsa de talent, combinată cu intensa surescitare nervoasă, conduseră la o schiţă stângace, creionată din linii tremurate, înfăţişând o creatură informă, cu două antene lungi în partea superioară. Îşi aminti că văzuse ceva asemănător într-un film.

Nu pot să înţeleg ce se întâmplă. Oricât mi-aş frământa creierul, nu pot să înţeleg! De ce toate astea? Şi de ce mă doare mereu capul. Ce s-a întâmplat atunci, la operaţie? Oare nu i-au tremurat mâinile , oare n-a incizat prea adânc? De ce mă doare? Şi de ce halucinaţiile astea? Oare... Oare sunt nebun?!

Nu mai ieşea deloc din casă. Se temea să nu-l apuce o nouă criză undeva pe stradă. Nu mai ştia ce să facă. Stătea tot timpul claustrat între pereţii apartamentului, bântuind dintr-o încăpere într-alta. Noaptea dormea cu lumina aprinsă.

Crizele reveneau tot mai des, iar perioadele intermediare de luciditate se scurtaseră. Într-unul din aceste răgazuri îi veni o idee. Avea să dea un telefon la spital. I se păru că găsise, în sfârşit, soluţia. Privi fascinat telefonul. Întinse încet mâna spre el, dar gestul i se frânse înainte de afi dus la bun sfârşit. Durerea îi explodase din nou în creier.

Ce ceaţă! Cred că are să plouă. N-a mai plouat de mult. Nu văd nimic. Dar uite că ceaţa se risipeşte. Fără să bată vântul. Pe aici totul e roşu. Oare cine a stropit pereţii cu sânge? Prea mult sânge! Ştiu cine a făcut-o. Ei, ei au stropit pereţii cu sânge. Dar ce se aude? Vin după mine! Ha, ha, ha! N-au să pună mâna pe mine, nu! Uite, aici e fereastra. Zgomotele sunt tot mai puternice. Vin, vin! În sfârşit! Tocmai la timp! Au să mă scape în ultimul moment! Ce mult e până jos! N-au să mă prindă. Oare cum zboară păsările?

Se adunară lângă corpul bizar care căzuse de la unul din ultimele etaje ale clădirii. Îşi agitau antenele, căutând să prindă o poziţie cât mai favorabilă pentru a putea arunca măcar o privire spre trupul care, deşi zdrobit în urma impactului, mai păstra, încă vag formele unei anatomii stranii şi total diferite de a lor, a cărei vedere le provoca triluri de uimire. Se agitară în preajma cadavrului, comentând cu uimire şi înflăcărare cele întâmplate până când apărură cei de la ordinea publică şi-i dispersară.

Ce-o fi această creatură?

de TUDOR NEGOIŢĂ

— Cum merg treburile pe-aici, întrebă, pur formal, Rald.

— Cu baza, totul e O.K.! răspunse Lidia.

— Ce dracu' vrei să spui? zvârli Rald şi aruncă o privire, iute, peste umăr, în direcţia siluetei feminine suple, care îl urma.

— Cu Jony nu-i tocmai cum ar trebui.

— ...Jony?! ...Care Jony? se opri din mers Rald.

— Credeam că ai primit apelul meu. O dată cu ultimul raport, menţionă Lidia cea blondă, parcă mirată.

A! Da, fusese şi "un apel" acolo. Fusese, dar...

El vizionase *doar rapoartele*. "Apelurile" Lidiei nu le mai citea de mult. Erau un fel de... scrisori intimiste aceste "apeluri". Lidia se afla de aproape doi ani standard mai mult singură pe această "Tatra", ce-a de-a patra bază spaţială exterioară. Nu prea avea ce face aici, totul era automatizat, iar defecţiuni nu apăruseră. Lidia se plictisea, probabil. Sau făcuse... un soi de complex Lidia? Fapt e că...

Încă în urmă cu un an, începuse să-şi însoţească rapoartele lunare către ei cu aceste "apeluri". În care... îi povestea cum îşi petrecea ea timpul pe "Tatra". Îl amuzase la început. Erau altceva decât rapoartele pline de cifre. Apoi citise aceste "misive amoroase" cum le zicea Tony, tot mai rar. Pe ultima nu o parcursese, deşi acolo Lidia pomenise, după cât se părea, şi de... Jony!

— N-am citit apelul. Cine-i Jony?

— O fiinţă, zise Lidia. Găsită în nava "Darius", pe care am recuperat-o luna trecută, intrase în sector.

Un clopoţel de alarmă începu să sune strident în scăfârlia lui Rald. Încremenise pe culoarul curb, se întoarse încet şi privi siderat faţa cu trăsături caligrafice a Lidiei.

— O fi-in-ţă?! făcu el consternat. Ai găsit o *fiinţă vie* în nava avariată "Darius"!? Şi... ai introdus-o în bază?! Fără să raportezi măcar acest "micuţ eveniment"?!

— Dar ţi-am explicat totul amănunţit în apel!

Rald o privea nevenindu-i să creadă. "Darius" devenise de mult un cimitir vagabond. Plecase, în urmă cu 15 ani, într-o misiune ratată. Ratată din start, nu din vina oamenilor de la bord. Doi ani după plecarea navei "Darius" se descoperise efectul transpaţial. Se iscase o întreagă teorie uluitoare ce... revoluţionase curând întreaga producţie de nave spaţiale şi impusese reconsiderarea tuturor programelor de viitor. "Salturile spaţiale" puteau fi mult mai ample, se ştia acum că uriaşele distanţe interstelare aveau să fie parcurse mult mai repede. Echipajul lui "Darius" fusese invitat deci să revină în Sistemul Solar, nu ar mai fi avut rost să continue expediţia, la capătul drumului ar fi găsit... pe alţii care plecaseră *după* ei. Era trist, sigur; dar... ăsta era jocul! Progresul le pregătise o festă parşivă celor de pe "Darius", care înţeleseseră. Şi răspunseseră că se întorc. Apoi... venise şi acel mesaj tragic. Părea să fi izbucnit o epidemie la bordul lui "Darius". Necunoscutul flagel... curăţa rapid membrii echipajului. După care... nu se mai primise *nici un răspuns* la mesajele trimise spre "Darius". Concluzia nu fusese greu de tras. Dar nava "Darius" fusese orientată spre Sistemul Solar, se presupusese că... "va ajunge acasă" *cândva*; cum şi ajunsese... *acum*; că va fi recuperată şi... vizionat atunci jurnalul de bord, devenit un fel de testament al echipajului. Ce *fiinţă vie* capturaseră însă ăia de pe "Darius" din spaţiul cosmic? Unde naiba o găsiseră şi ce creatură o fi fost, cum de nu pomeniseră de ea şi cum de... tâmpita asta de Lidia o vârîse aici, pe "Tatra"?! *Dacă* acea creatură adusese virusul *necunoscut* pe "Darius"?

— Unde e? făcu sec Rald. "Fiinţa" unde se află acum?

— În videotecă.

— Cee?! Ai introdus-o în "nucleul" bazei?! urlă Rald, simţind... - efect de autosugestie, *era de sperat* să fie - dar... simţea că se sufocă. Ce face în videotecă? E un biped, o fiinţă inteligentă?! Ce dracu e?

— Da. Cred că da, deşi... E biped, sigur. Seamănă, pare a fi foarte apropiat de...

— O fiinţă cu aspect uman e?!

— Da. Dar mult mai mică de statură, lăţoasă... Şi, nu te teme, Rald, i-am făcut toate testele de carantină, înainte de a o...

— Teste la microbi şi viruşi *cunoscuţi*! izbucni furios şi speriat Rald. Cine ştie... ce

mă-sa o fi adus aia pe "Darius", de-a omorît echipajul!? Te-ai sonat?! O ființă extraterestră e un eveniment *de rang Unu*! Trebuia să raportezi imediat și...

— Dar nu este extraterestră, Rald!

— Cuuum?!... Cum... nu extraterestră?

— E un copil. El mi-a spus; eu nu văzusem niciodată așa ceva, se scuză parcă Lidia.

Copil?! Cum copil? Ce copil! Ptiu! Altă belea! Lidia... da, nu văzuse copii niciodată, asta era drept. Copiii nu veneau pe "Tatra", iar pe Lidia el, Rald, o adusese, el o asamblase și montase, în urmă cu aproape doi ani, aici, pe bază. Da, Lidia nu văzuse copii și deci... *ăla era foarte puțin probabil să fie copil*! Să fie o ființă umană adevărată! Că pe "Darius"... În misiunile cosmice *nu* se pleca cu plozi și *nu* se făceau plozi - era o regulă elementară, bine stabilită - iar pe "Darius" nici nu fuseseră femei!

Sau fuseseră?... Cine mai știa, trecuseră... vreo zece ani de când se pierduse orice contact cu "Darius".

— Ce-ai aflat din jurnalul de bord? Cel de pe "Darius"! Se pomenește acolo de vreun copil?

— Nu, recunoscu Lidia.

— Nu?! strigă îngrozit Rald. Dar *ce* se spune? Ce?!

— Se spune... de Jony. Pretutindeni Jony. "Copil" nu se pomenește. Dar... reiese că *mama* lui e cea care a înregistrat ultima zi de jurnal...

Doamne Dumnezeule! Mămica aia a lui Jony, uite, *încălcase regula*! Eh! Nu era prima! Muierile rămăseseră nebune și în spațiul cosmic; dar atunci... Trebuia *să vadă jurnalul*! Să o vadă și pe comoara de "Jony", numai că... Împietrise ca paralizat pe coridor; nici nu-i venea să mai între în "nucleu" - în centrul, în baza propriu-zisă -, ăia de pa "Darius" *muriseră toți totuși*! Din cauza unei epidemii *necunoscute* muriseră, zisese ultimul mesaj primit de pe "Darius". Asta fusese și principalul motiv - *real* - pentru care nimeni nu se grăbise să ajungă la nava "Darius" și să pătrundă în ea. Iar el, Rald, se afla acum aici, la marginea Sistemului Solar, singur cuc printre "Lidii" - șase bucăți erau toate, pe cele șase baze din sectorul lui. Până la "Pallas", cea mai apropiată bază unde se aflau și oameni și o doctoriță - tot Lidia o chema, dar aia era o femeie adevărată - trebuia parcurs, cu nava lui, un drum *de-o lună*, timp suficient... pentru ca el "să crape bine mersi", până atunci! Și dacă chiar ajungea viu la "Pallas", ce putea Lidia doctor să-i facă?! Să-l vâre în carantină, eventual! Nici nu l-ar fi primit, probabil, în bază. Normal! *Obligatoriu*, astea erau regulile și... "riscurile meseriei"! Că doar și pe "Darius" fuseseră *doi* medici - așa era regula - doi medici pe care, uite, îi luase Aghiuță, pe-amândoi! Cu laboratorul și farmacia lor cu tot!

Cum însă, cum se făcea că Jony - *dacă* Jony era un copil uman într-adevăr - cum de *nu* se îmbolnăvise? Era *imun*, naiba știa din ce motiv? Dar putea să fie imun și să transmită flagelul? Putea, mai mult ca sigur. Lidia - Lidia *asta* cu cap de gutapercă frumos cizelată - îl privea cu aerul ei inexpresiv.

Ce știa ea!?... *Dacă* mămica lui Jony "înfiase" vreo... năzdrăvănie cosmică? Ei, da, una pescuită de pe *cine știe* ce navă eșuată, întâlnită de "Darius"! Și *se declarase*, în jurnal, "mama" lui! Că și-asta era posibil, cu femeile claustrate pe nave, ba încă după o misiune stupid ratată, *orice* era posibil!

— Cum arată hâzania lățoasă? Vorbește, lighioana?

— Bine arată. Și... da, vorbește; puțin, dar vorbește.

— "Puțin"?! Cum adică? E subdezvoltat?

— ...Nu știu asta, Rald. Dar doctorița care l-a văzut zicea că e mai bine să rămână aici, pe "Tatra".

— Care... doctoriță? Când l-a văzut? Pe Jony l-a văzut?!

— Da. Doctorița de pe "Pallas". Am raportat, conform regulamentului, imediat ce l-am găsit pe Jony viu, în nava "Darius". Doctorița de-acolo... pe care o cheamă tot Lidia, ca și pe mine, ezită glasul robotului, s-a repezit imediat aici. Și l-a consultat pe Jony, după ce a citit jurnalul de bord al celor de pe "Darius".

"Se repezise" doctorița până aici?! Da, era posibil. "Pallas" dispunea de micronave rapide, nu de o navă hârbuită, "de patrulare", ca a lui. Dar atunci...

— Și-a zis Lidia, doctorița, că Jony *trebuie* să rămână *aici*?! De ce să rămână pe "Tatra"?

— Rald, să nu te temi de o contaminare! ghici Lidia. *Pe "Pallas"* izbucnise o epidemie, în timp ce... doctorița era aici. A fost anunțată, așa că a fost nevoită să plece acolo. Atunci a hotărît... ca Jony să rămână mai bine aici. Știa că vei sosi curând, ți-a lăsat un apel.

— Un apel?! Al doctoriței? Pentru mine? De ce n-ai spus așa, unde e apelul? Știi ce cuprinde?

— Da. Doctorița a vizionat jurnalul de două ori; l-a consultat pe Jony cu atenție. Concluzia ei e că cei patru oameni care erau pe "Darius" nu au murit din cauza unui virus necunoscut. Intraseră doar într-o stare depresivă, care a progresat rapid, după ce aflaseră că... au ratat misiunea. Se pregătiseră toată viața pentru misiunea aceea. Și-au pierdut "forța vitală" zicea... Lidia. Mama lui Jony a fost singura care... a rezistat cel mai mult, șase ani după ce muriseră ceilalți. Și a pierit stupid, într-un accident, în urmă doar cu trei luni; fără a mai putea să lanseze vreun mesaj, nava lor, inclusiv stația radio, era de mult avariată.

"Darius" a navigat spre Sistemul Solar "în virtutea inerţiei", de-asta a şi ajuns atât de târziu aici. Jony a supravieţuit însă.

— Aha! Dar ce-i cu Jony "nu tocmai cum ar trebui"?

— Lidia - doctoriţa - consideră că e un copil cam bizar.

— Adică?! Ce, cum se manifestă? mârâi pragmatic Rald.

— De când l-am adus de pe "Darius", nu face altceva decât să vizioneze bobine. Deşi... mama lui Jony ne-a lăsat... un apel. Privind ce a studiat Jony până acum şi ce ar trebui să studieze. E un adevărat program, detaliat. Dar, nici eu, nici... doctoriţa nu am izbutit să-l determinăm pe Jony să...

— Ce bobine vizionează? Ultimele, privind Terra?

— Nicidecum! Ultimele cu "Zantar"! Eroul serialelor pentru copii; cuceriri galactice şi chestii de-astea.

Zece minute mai târziu, Rald se îndrepta spre videotecă, singur şi... vag emoţionat. Simţea o... simpatie sau... compasiune pentru acest nefericit Jony, născut undeva, în abisul interstelar, de o mamă care riscase şi care *izbutise*... până la un punct, să înfrunte toate regulamentele şi un mediu ambiant... deloc favorabil.

El unul nu avea copii. Ultimii trei ani şi-i petrecuse "prin zonă". În compania lui Tony, computerul de bord, rar a unor roboţi ca Lidia, şi mai rar a oamenilor de pe "Pallas", unde nu se aflau decât cinci femei şi... nici un copil, evident! Anul acesta îi expira contractul. Peste câteva luni - se săturase de nave cosmice ca de mere acre - voia să se stabilească undeva pe Terra, într-un "mic paradis" la care visase de mii de ori. O căsuţă undeva pe malul mării! Mda, dar până atunci...

Nu prea avusese ocazia... să-şi antreneze tandreţea în aceşti ultimi trei ani. Femeile de pe "Pallas" erau nişte fiinţe practice, grăbite, ca şi el, pentru care "orice sentimentalism era de prisos". Singură Lidia - doctoriţa - îi stimulase, scurt timp însă, reziduurile de resurse... sentimentale. Lidia - o mulatră straşnică altfel - făcea pe inaccesibila. Îi retezase scurt orice avans. El nu suferise însă, o dăduse dracului în definitiv, aşa cum făcuse şi în urmă cu vreo zece ani, când, reîntorcându-se din prima misiune spaţială, o găsise pe "fata gândurilor lui" cu... doi plozi! Dar acum...

Hm! *Cum* avea să răspundă el... tandreţii unui puşti care vedea, în sfârşit, în carne şi oase - după ani de claustrare, singur cu mă-sa doar - un om, un bărbat, cum fusese taică-su, de care Jony... poate... nici nu-şi mai amintea?!

Habar n-avea *cum*. Dar... Rald atinse plăcuţa, uşa ce dădea în videotecă se trase silenţioasă în lături. Intră şi văzu... În faţa ecranului mare - pe care se fugăreau prin hiperspaţii nişte nave cornute, scuipând jeturi de plasmă şi raze de toate culorile curcubeului - se afla, cu spatele la uşă, un puşti în combinezon portocaliu, din gulerul căruia ieşea o claie miţoasă de păr negru abanos, mărunt şi cârlionţat.

— Aut! făcu scurt puştiul, fără să se-ntoarcă însă spre el şi-i "traduse" prompt: Cară-te, Rald!

...Na! Nu părea... tocmai tandru. Ba chiar deloc prietenos. Şi îi ştia numele, nu se dovedea interesat să-l privească măcar. Rald înţelese imediat de ce. În colţul camerei se mai afla un ecran, ăla era un monitor încastrat în perete, obişnuit; cum se afla câte unul în fiecare încăpere a "Tatrei". Pe acel mic ecran se vedea încă imaginea coridorului, unde o părăsise el pe Lidia.

Lidia era şi acum acolo, inertă, încremenită, aşa cum stătea "ea" când era "în aşteptare", creatorii de "roboţi destinaţi bazelor spaţiale" (maşinării mobile, necesare pentru mici intervenţii, recuperări etc.) îşi dotaseră mai întâi creaturile cu capacitatea de a învăţa. Nu de a fi programaţi ori reprogramaţi, ci *de a învăţa*. Progresul! Ce să-i faci, fusese necesar! Numai că asta stârnise şi un val de proteste; ba şi de spaime. Aşa că roboţii umanoizi fuseseră completaţi cu un surogat de tandreţe, de *"ataşament raţional faţă de om"*. (Ceea ce explica pe undeva apelurile ciudate pe care i le trimitea Lidia.) Dar şi această "inovaţie" stârnise alte proteste, moraliştii deveniseră scandalizaţi. (La drept vorbind, mai mult moralistele. Că roboţii aveau înfăţişări feminine agreabile, oamenii de pe bazele spaţiale fiind majoritatea bărbaţi). Imediat roboţii fuseseră "temperaţi", dotaţi adică şi cu acest "somn" - capacitate de a nu fi permanent activi, de a rămâne blocaţi, ori de câte ori "nu aveau ceva expres de făcut". O mică tâmpenie, sigur! Dar ce, era prima?! Lidia încercase, pe semne, cu Jony... tot ce ştia ea. Dar acum "îi predase lui ştafeta" şi... uite, "dormea". Şi sigur că pe Jony nu-l putea interesa o Lidie ca asta, imobilă ca un dulap; era de înţeles. Dar nici el, Rald, nu-l interesa pe Jony, poftim!

Micuţa creatură cârlionţată îi spionase, desigur, prin monitor; îi şi auzise vorbind, nu-l plăcuse, probabil, pe el, Rald, un alb, excesiv de prudent, de "speriat", un ins banal, de duzină, incomparabil cu teribilul erou - mulatru - "Zantar"! Zantar care acum tocmai sfârteca niscai monştri spaţiali - tare urâţei, cu câte şapte capete fiecare - , servindu-se de un fel de paloş de foc... albastru, undeva, pe o planetă roşcovană! Al dracului Zantar ăsta!

Rald veni lângă ecranul cel mare şi îl cercetă cu interes pe Jony. Un pui de metis părea mai degrabă, cu o faţă nostimă, cu buze strânse

sfidător. Se încăpăţâna să nu-i acorde nici măcar o privire. Cam opt, nouă ani părea să aibă, era dolofan, cam prea dolofan, se părea că nici gimnastica zilnică, strict necesară, nu şi-o mai executa puşlamaua cosmică!

— Jony, cred că trebuie să discutăm serios, ca... între bărbaţi! începu surâzător Rald, dar puştiul hotărî aprig:

— Am zis, cară-te! Eşti urât, eşti fricos, eşti stupid! N-am ce discuta cu tine! Nici cu altcineva! N-am să-mi fac "lecţiile", nu "tânjesc după Terra", eu mă simt foarte bine aici, rămân aici, pentru totdeauna, aşa că, ieşi!

Hopa! Nu părea handicapat deloc! Şi... era "un dur" micuţul! Ba... un micuţ tiran tindea să devină, Rald pricepu, fulgerător, ce lipsise - esenţial - din educaţia lui Jony, amintindu-şi cum tratase un caz similar, în urmă cu vreo nouă ani, pe Terra. Un nepot de-al lui, de asemenea rămas fără tată. Acum, tânărul acela se afla în primul an la "Academia spaţială". Toate bune, numai că aici... Combinezoanele astea de protecţie nu erau completate cu... accesoriul educativ necesar. Aşa că Rald desprinse cu mişcări sigure cordonul de conectare al ecranului la care se holba Jony.

— Ce faci?! Recuplează-l! Imediat! porunci Jony; vru să mai zică ceva, dar era prea târziu.

Rald îl înhăţase deja.

•••••

— Cum merg lecţiile cu Jony? se interesă Rald.

— Foarte bine, zise Lidia. E în sala de gimnastică acum.

— Va trebui să mai rămână pe "Tatra" încă... vreo două luni. Aşa că vei avea o misiune specială, dificilă. În care mă bazez pe tine, Lidia, că eu, conform graficului, sunt obligat să plec. Nu cred că va mai fi impertinent Jony. Dar, dacă e, îi suprimi desertul şi mă anunţi. Îi verifici temele în fiecare zi, înainte de masa "de prânz". Îi arăţi ce-a greşit şi-i dai teme noi. În timp ce şi le pregăteşte, înveţi şi tu, ţi-am găsit pe "Darius" o bobină cu "psihologia copilului", mai veche, dar, cred utilă. Asta e! Îmi trimiţi apeluri, *zilnic*! preciză în încheiere Rald.

Căci pleca, totuşi, cu inima strânsă. Puştiul, ce-i drept, nu părea ranchiunos. A doua zi după ce "o încasase", Jony îşi făcuse temele tare tăcut. Dar "după amiază", îl însoţise în supercontrolul, de rutină, pe care el, Rald, obişnuia să-l execute pe fiecare bază, chiar dacă... Lidiile îi raportau că "totul e O.K.". Jony îl însoţise, tot tăcut, un timp, apoi începuse să întrebe. Îl zăpăcise, evident, cu "de ce?" dar... Asta *era o chestie* ciudată de tot! Puştiul părea foarte isteţ. Şi... dialogul îi făcuse plăcere. Ba se simţise... mândru cumva când realizase că-l impresionase pe Jony, explicându-i că bazele spaţiale erau "ochii permanent deschişi ai Sistemului Solar"! Iar aseară, el, Rald, reauzise, vorbă cu vorbă, fiecare întrebare a puşlamalei mici... înainte de a adormi. "Dar asta de ce, Rald?"...

— Şi *nu-i permiţi* să intre în camera de control a bazei! Ori în uzină, *în nici un caz*! Chiar dacă-ţi va spune că "a fost acolo cu mine", fii tot timpul cu ochii pe el! adăugă precaut Rald, la vârsta asta orice copil era o surpriză, iar întrebările pe care Jony i le pusese ieri... naiba mai ştia dacă fuseseră din pură curiozitate, dacă *într-adevăr* micuţul *nu* era ranchiunos!

— Înţeleg, Rald! Va fi totul O.K. cu Jony, ai să vezi. Şi... îţi mulţumesc că te-ai gândit să-mi găseşti bobina asta, zise rar Lidia, adăugând: Dar, după două luni... ce va fi, Rald?

Eh! Asta era o întrebare. Care începuse să-l obsedeze şi pe el. După două luni îi expira contractul, era acum şi mai hotărît să plece pe Terra.

— Am să-l iau pe Jony cu mine... Să-l duc pe Terra, zise Rald. Dacă rămâne încă în carantină "Pallas", plec de pe "Artemis".

— Asta am presupus, Rald. Dar eu?

"Ea"?!... Şi Lidiilor "le expira contractul", tot cam în două luni; ieşeau din garanţie adică. Iar Companiei nu-i plăcea să rişte. O dată ieşiţi din garanţie, roboţii pentru baze spaţiale erau vânduţi "la preţ redus", pentru "treburi domestice". Dacă pe "Pallas" se făceau întâmplător ceva locuri, la sere sau... Sau ceva asemănător, chelneriţă putea ajunge, de pildă, Lidia, dacă avea noroc. Dacă nu... se mai putea să fie şi descompusă, pentru piese de schimb, sau... topită integral; roboţii nu prea se mai întorceau pe Terra vreodată.

— Tu? Nu... nu ştiu încă, mormăi Rald.

— Pot să te rog ceva?

— Ce? făcu Rald bănuitor şi uimit, de regulă roboţii spaţiali din ultimele tipuri erau programaţi *să nu întrebe*, să nu agaseze oamenii, să raporteze doar eventualele defecţiuni, să răspundă numai, exact şi scurt, la întrebările puse. Acum Lidia îi adresase una după alta, *trei* întrebări ba mai voia să-l şi *roage* ceva! Să fi fost oare primele semne - alături de apelurile alea ale ei - că... îşi ieşea din garanţie?

— Ai putea să-mi schimbi numele, Rald?

Numele?! El crezuse... că-i va cere s-o ia cu el, cu el şi Jony, mă rog. Se gândise şi la aşa ceva, nu era însă deloc decis. Nu pricepea ce direcţie putea lua un asemenea ataşament ridicol pentru... un obiect... cam uzat, care, totuşi, recuperase nava în derivă "Darius" şi-l revitalizase pe... unicul ei pasager. Nu, nu se putuse încă hotărî să... "să schimbe el soarta"... şi să...

Dar numele? De ce-o fi vrut Linda să...? A! *O văzuse pe ailaltă Lidie*, doctoriţa cea ţâfnoasă!

La drept vorbind, în urmă cu doi ani, el le botezase Lidia pe toate... colaboratoarele lui... nu întâmplator. Că pe-atunci... în sfârşit! Hm! Şi? O deranja... chestia asta? De ce?

— Mă rog! Cum ai vrea să-ţi zic? bombăni Rald.

— *Livia*! zise robotul şi explică: Jony a înţeles, cred, greşit, când m-am prezentat. Îmi zice Livia, eu... nu l-am corectat şi... mi-ar plăcea să-mi zici şi tu aşa.

I-ar *plăcea*?! *Livia*?! Pe *mama lui Jony* o chemase tot Livia! Aflase el ieri, din jurnalul de bord al lui "Darius". Iar robotul... Ce Dumnezeu mai era şi asta?! Că... ceva... era!... *Şi se întrebă*... dacă Lidia - Lidia doctoriţa - ar fi înţeles... ce era!?

•••••

— Salut, Tony! Am să-ţi pun două întrebări, anunţă Rald, instalându-se în scaunul de pilotaj.

— De natură tehnică? se interesă cam suspectă vocea computerului.

— Nu! Aia e, fir-ar să fie, *nu* de natură... pur tehnică! Dar tu eşti băiat deştept şi... vreau să-ţi aud părerea. Prima ar fi: Ce sunt, *de fapt*, roboţii de ultim timp, ca Lidia? Ce fel... de creaturi or fi?

— Lidia?! întrebă Tony. Lidia mi-a spus că, de azi, este Livia.

Îi spusese?! Conversaseră? Îi comunicase prompt "noutatea"?!

— Perfect, Livia! Nu ştiam c-ai aflat, zise Rald.

— ...Şi a doua întrebare? se interesă neutru Tony.

— Pe-a doua întrebare nu ştiu... *încă* nu ştiu cum s-o formulez. Am să ţi-o pun când... voi reuşi, spuse Rald, ezitând, nu înţelegea de ce, să cupleze câmpurile de forţă.

Avea bizara, dar puternica senzaţie că de pe "Tatra", de undeva, din spatele navei "de patrulare", ce se pregătea pentru un prim "mic salt", îl urmăreau acum, cu atenţie... două perechi de ochi... Două creaturi tare ciudate ce... aşteptau un răspuns. La o întrebare pe care el - dracu' s-o ia de treabă! - habar n-avea cum să o formuleze măcar.

— Habar n-am, zise subit Tony.

— Habar n-ai?! făcu mirat Rald. Tu?! Habar n-ai *ce*?

— Să-ţi răspund la *prima* întrebare. Dar pot să-ţi spun ce eşti tu pentru Livia. Tu eşti Dumnezeu.

— Dumnezeu?!... Eu?!... Cum asta? rămase paf Rald.

— Tu ai creat-o pe Livia, nu? Tu o poţi pedepsi, dacă greşeşte; o poţi şi... ucide, când vrei. Ea te poate ruga să-i îndeplineşti o dorinţă. Tot aşa cum voi vă rugaţi... Dumnezeului care *v-a creat*; poate, fiindcă se plictisea; poate, fiindcă era programat s-o facă.

— "Programat"?! încremeni Rald. Hait!... Crezi... cumva că...?

— Evident. El a fost un robot observator, sau îndeplinea o misiune. A dat "un impuls" de natură genetică... celor mai inteligente făpturi pe care le descoperise pe Terra, în urma unor testări repetate.

— O fi dat un impuls, dar... *de ce robot*? exclamă consternat Rald.

— M-am gândit mult la asta, preveni Tony. N-a făcut o ispravă tocmai grozavă, trebuie să recunoşti. V-a trebuit tare mult până să nu vă mai ucideţi unii pe alţii, cu sălbăticie! Fără îndoială El *nu mai putea* interveni. E limpede că şi-ar fi depăşit programul stabilit. S-a temut să nu-l pedepsească cei ce îl creaseră.

— A!... Da, sigur! făcu amuzat Rald. Dar *cine* Îl crease?

— Fiinţe biologice superioare, bineînţeles. Obţinute, poate, de alt... ori de alţi roboţi, elaboraţi la rândul lor de alte fiinţe biologice şi tot aşa, mai departe. Asta, *dacă* acceptăm ca valabilă *ipoteza* că Universul este nesfârşit.

— Aha! Şi... *dacă nu* acceptăm ipoteza? vru să ştie Rald.

— Înseamnă că sunt mai multe universuri, făcute, în mod cert, de un robot.

— Na! De ce "în mod cert"?! se burzului nedumerit Rald. Hai s-o lăsăm baltă! hotărî el. Mai bine dă-mi coordonatele, Tony, pentru a ajunge la Baza doi! Pe cel mai scurt drum, unul perfect, că... aş vrea să revenim cât mai curând pe "Tatra".

— Sunt introduse în navigraf, zise Tony... *În mod cert de un robot*, reluă el, pentru că - logic - de ce ar fi lucrat "la serie", când putea să facă un singur Univers nesfârşit?! Era indubitabil robot. Unul nu foarte evoluat, incapabil să gândească încă... metafizic!

— Trosc! râse Rald. Atunci pe Ăla, pe "Robotul făcător de universuri la serie", *cine* îl fabricase, Tony?! *Cine*?!

— Fiinţe biologice. Dintr-un alt univers, care... se sfârşea. Care fusese mai rău decât cel actual. Dacă ar fi fost mai bun, dăinuia. Poate e cel în care trăim. Făcut de un robot, de un computer perfect!

— *Iar robot*?! *De ce naiba robot*?! strigă Rald.

— Pentru că mintea omenească poate născoci orice. Dar *nu* poate fi... perfectă.

— Ptiu, drace! izbucni Rald în râs.

Şi cuplă câmpurile de forţă, începându-şi misiunea... de rutină.

LUMEA BD SF

LUMEA
BD
SF

Stare de asediu

(Under Siege - 1985)

de George R.R. Martin

De pe meterezele înalte ale Vargönului, colonelul Bengt Anttonen privea nălucirile alergând peste gheţuri.

Lumea era numai zăpadă, viscol şi ger muşcător. În jurul Helsinki-ului, marea îngheţase bocnă, prinzând în cleştele ei nemilos cele şase insule-citadele ale măreţei fortăreţe Sveaborg. Crivăţul era un cuţit scos dintr-o teacă de gheaţă. Spinteca uniforma lui Anttonen, îi amorţea obrajii, îi lăcrima ochii şi îngheţa lacrimile ce se scurgeau pe pomeţi. Vântul urla în jurul zidurilor uriaşe din granit cenuşiu, strecurându-se pe sub uşi, prin crăpături şi ambrazuri, furişându-se peste tot. Afară, pe marea încremenită, izbea şuierând în artileria rusească şi înălţa norişori de zăpadă din troiene, răsucindu-i şi învârtindu-i peste gheaţă, aidoma unor animale stranii, albe, creaturi fantomatice şi scânteietoare, schimbându-şi permanent forma în timpul goanei.

Erau năluci tot atât de maleabile cât şi gândurile lui Anttonen. Bărbatul se întreba ce formă aveau să capete în clipa următoare şi încotro alergau atât de iute copiii aceia ai crivăţului. Poate puteau să fie învăţaţi să-i atace pa ruşi. Zâmbi, savurând ideea unor creaturi din omăt, dezlănţuite asupra inamicului. Era un gând straniu, nebunesc. Colonelul Bengt Anttonen nu fusese niciodată un om cu fantezie, dar în ultima vreme mintea lui fusese deseori asaltată de asemenea viziuni.

Îşi întoarse din nou chipul către vânt, recunoscător frigului, gerului năprasnic. Îl dorea pentru a-i potoli mânia, crestându-i inima şi amorţind pasiunile ce se năşteau acolo. Dorea să amorţească de frig.

Gerul preschimbase până şi marea cea agitată în gheaţă nemişcată şi rece; acum trebuia să se liniştească şi zbuciumul dinăuntrul lui Bengt Anttonen. Deschise gura, expiră un norişor prelung de răsuflare, care se ridică asemenea unui abur dintre obrajii înroşiţi şi inhală aerul îngheţat ce se scurse precum oxigenul lichid.

Imediat urmă însă panica. Iarăşi, se întâmplase iarăşi. *Ce* era oxigenul lichid? Într-un anume fel, ştia că era vorba despre ceva rece; mai rece decât gheaţa şi decât crivăţul. Oxigenul lichid era tăios şi alb, producea aburi şi curgea. O ştia, o ştia sigur, aşa cum îşi ştia numele.

Dar *de unde* o ştia?

Se răsuci cu spatele la metereze. Merse cu paşi mari şi iuţi, atingând cu mâna garda sabiei, de parcă l-ar fi putut apăra împotriva demonilor ce-i invadaseră mintea. Ceilalţi ofiţeri aveau dreptate; cu siguranţă, înebunea. O dovedise chiar în ziua aceea, la întrunirea statului major.

Ca de obicei în ultima vreme, întrunirea evoluase prost. Tot ca de obicei, Anttonen ridicase glasul împotriva celorlalţi, în mod inutil, stupid. El avea dreptate, ştia asta. În acelaşi timp, ştia că nu-i putea convinge şi că fiecare cuvânt al său îi submina poziţia şi-i distrugea viitorul carierei.

Totul fusese stârnit din nou de Jägerhorn. Colonelul F. A. Jägerhorn reprezenta tot ceea ce nu era Anttonen: brunet şi arătos, manierat şi diplomat, un aristocrat cu comportarea unui aristocrat. Jägerhorn avea legături suspuse, Jägerhorn avea neamuri influente, Jägerhorn era confidentul vice-amiralului Cart Olof Cronstedt, comandantul Sveaborgului. La întrunire, Jägerhorn venise cu un teanc de rapoarte.

— Rapoartele sunt greşite, insistase Anttonen. Ruşii nu sunt mai mulţi decât noi. Abia dacă au patruzeci de tunuri, sir. Sveaborg are de zece ori mai multe.

Cronstedt păruse şocat de tonul său, de siguranţa şi insistenţa cu care vorbise. Jägerhorn se mulţumise să zâmbească.

— Pot întreba de unde deţineţi aceste informaţii, colonele Anttonen? intervenise el.

Aceea era întrebarea la care Bengt Anttonen n-ar fi putut răspunde niciodată.

— Pur şi simplu, ştiu, răspunse el.

Jägerhorn răsfoise rapoartele.

— Informaţiile mele provin de la locotenentul Klick, care se află în Helsinki şi are acces direct la surse demne de încredere în privinţa planurilor, mişcărilor şi numărului inamicilor.

Privise către vice-amiralul Cronstedt.

— Sir, trebuie să vă spun că informaţia aceasta este mult mai demnă de crezare decât misterioasa siguranţă a colonelului Anttonen. Confrom datelor lui Klick, ruşii sunt deja mai numeroşi decât noi, iar generalul Suchtelen va primi în curând suficiente întăriri pentru a lansa atacul decisiv. În plus, au la îndemână un număr enorm de piese de artilerie. Cu siguranţă, nu doar cele patruzeci de tunuri pe care colonelul Anttonen le apreciază drept limita maximă a armamentului lor.

Cronstedt încuviinţase din cap. Însă Anttonen nu putuse să tacă.

— Sir, insistase el, rapoartele lui Klick nu trebuie crezute. Nu putem avea încredere în el. Fie că se află în slujba ruşilor, fie că este înşelat de aceştia.

— Colonele, se încruntase Cronstedt, aceasta este o acuzaţie gravă.

— Este un prost şi un blestemat de trădător Anjala!

Jägerhorn tresărise, iar vice-amiralul şi mai mulţi ofiţeri tineri păruseră şocaţi.

— Colonele, spusese Cronstedt, este binecunoscut faptul că colonelul Jägerhorn are neamuri în Liga Anjala. Comentariile dumitale sunt jignitoare. Situaţia noastră de aici este îndeajuns de grea pentru ca ofiţerii să mai aibă şi conflicte din motive politice meschine. Îţi vei cere imediat scuze.

Fără tragere de inimă, Anttonen mormăise câteva scuze stângace. Jägerhorn le acceptase, încuviinţând superior din cap.

Cronstedt revenise la rapoarte.

— Foarte convingătoare, spusese el, şi foarte alarmante. Exact de ceea ce mă temeam. Situaţia noastră este grea.

În mod limpede se hotărâse. Orice discuţie contradictorie era inutilă. Cel mai adesea în astfel de clipe, Bengt Anttonen se întreba ce nebunie pusese stăpânire pe el. Venea la întrunirile statului major hotărît să fie circumspect şi diplomat, dar o aroganţă stranie îl cuprindea imediat ce se aşeza. Împingea disputele verbale dincolo de pragul înţelepciunii; nega fapte evidente şi îşi făcea duşmani peste tot.

— Nu, sir, intervenise el. Vă rog să ignoraţi informaţiile lui Klick. Sveaborgul este vital pentru contraofensiva de primăvară. Nu avem de ce ne teme dacă putem rezista până la topirea gheţurilor. Odată ce marea va fi navigabilă, Suedia va trimite ajutoare.

Chipul vice-amiralului era supt şi obosit, chipul unui bătrân.

— De câte ori trebuie să mai discutăm asta? Atitudinea dumitale mă oboseşte, şi sunt destul de conştient de importanţa Sveaborgului pentru ofensiva de primăvară. Faptele sunt limpezi. Defensiva noastră este şubredă, iar gheaţa face zidurile accesibile. Armatele suedeze sunt înzăpezite...

— Sir, izbucnise Anttonen, ştim asta numai din ziarele pe care ruşii le lasă să ajungă până la noi. Ziare franţuzeşti şi ruseşti. Nu se poate pune bază pe asemenea surse.

Cronstedt îşi pierduse răbdarea.

— Taci! izbise cu palma în masă. M-am săturat de neîncrederea dumitale, colonele Anttonen. Îţi respect sentimentele patriotice, dar nu şi judecata. Pe viitor, când voi dori să-ţi cunosc opinia, ţi-o voi cere. E clar?

— Da, sir, răspunsese Anttonen.

— Pot continua? surâsese Jägerhorn.

Dojana fusese la fel de aspră ca şi crivăţul. Nu era de mirare că, după aceea, Anttonen se simţise împins către singurătatea îngheţată a meterezelor.

Când reveni în camera lui, Bengt Anttonen se simţea confuz şi trist. Se lăsa noaptea. Peste marea îngheţată, peste Sveaborg, peste Suedia şi Finlanda. Şi peste America, se gândi el. Acest ultim gând îi provocă ameţeală şi greaţă. Se aşeză pe pat, lăsându-şi capul în palme. America, America, ce nebunie mai era şi asta, ce legătură avea războiul dintre Suedia şi Rusia cu naţiunea aceea tânără şi îndepărtată?

Se sculă, aprinse lampa, sperând ca lumina să-i alunge gândurile tulburătoare, şi se stropi pe faţă cu apa stătută din ligheanul de pe lavoarul modest. Înapoia ligheanului se găsea oglinda folosită la bărbierit, uşor deformată şi cu pete, totuşi mulţumitoare. Ştergându-şi palmele mari şi osoase se trezi privindu-şi chipul, trăsăturile familiare şi în acelaşi timp înspăimântător de străine. Avea păr cenuşiu şi grizonat, ochi cenuşii, nas drept şi îngust, obraji puţin scofâlciţi, bărbie pătrată. Era prea slab, aproape costeliv. Faţa era obişnuită, banală, încăpăţânată. Faţa pe care o purtase toată viaţa. Bengt Anttonen se resemnase de mult cu aspectul său. De obicei nu se gândea câtuşi de puţin la el. Acum însă se holba, fără să clipească, şi simţea cum creşte în el o fascinaţie neliniştitoare, un sentiment de satisfacţie, o plăcere în privinţa felului cum arăta, ceva străin lui şi tulburător. O asemenea vanitate era nesănătoasă, neomenească, un alt semn de nebunie. Anttonen îşi smulse privirea din oglindă.

Se întinse pe pat.

Nu reuşi multă vreme să adoarmă. Sub pleoapele strânse îi dansau viziuni şi năluci, imagini tot atât de fantastice pe cât erau şi animalele fantomatice născute de vânt: drapele pe care nu le recunoştea, pereţi de metal lustruit, furtuni gigantice de foc, bărbaţi şi femei hidoşi ca nişte demoni, culcaţi în paturi de lichid arzând. Apoi, deodată, viziunile începură să dispară, topindu-se treptat. Bengt Anttonen suspină neliniştit şi se răsuci în somn.

•••••

...întotdeauna durerea vine înaintea reapariţiei conştiinţei, durerea apare prima, singura realitate într-un univers nemişcat, tăcut, pustiu, dincolo de orice senzaţie. Pentru o secundă, pentru o oră, nu ştiu unde mă aflu şi mi-este frică. După aceea îmi aduc aminte; întorcându-mă, mă-ntorc, totdeauna în întoarcere există durere. Nu vreau să mă-ntorc, dar trebuie, trebuie. Vreau puritatea calmă şi rece a gheţii şi zăpezii, atingerea înfiorată a crivăţului, trăsăturile sănătoase ale feţei lui Bengt. Dar dispare, deşi eu urlu şi m-agăţ de ea, plângând, jelind. Încet, încet a dispărut.

Simt mişcare în jur, e lichidul de imersiune care e evacuat. Chipul meu e expus primul. Inspir aerul prin nările mele lătăreţe, scuip tuburile din gura însângerată. Când fluidul coboară sub nivelul urechilor aud un gâlgâit, un zgomot obscen de absorbire. Maşinile vampiri s-au hrănit din sucurile pântecelui în care am fost, sângele negru al celei de-a doua vieţi a mele. Atingerea rece a aerului pe piele mă doare. Încerc să nu urlu, reuşesc să reduc zbieretele la un scâncet.

Deasupra, capacul bazinului e acoperit cu o peliculă subţire, neagră, care s-a lipit de metalul lustruit. Îmi pot zări imaginea reflectată. Sunt o arătare înspăimântătoare, părul din nări îmi tremură pe chipul fără nas, iar obrazul drept e umflat de o tumoare verzuie. Un diavol arătos. Rânjesc, dezvelind şirul triplu de dinţi putrezi, printre care se împing incisivii noi, aidoma firelor de grâu printre tulpinile tăiate ale paielor. Aştept să mă scoată. Bazinul e prea mic, un sicriu. Sunt îngropat de viu, iar teama e o greutate palpabilă, apăsându-mă. Ei nu mă plac. Dac'au să mă lase aici, să mă sufoc şi să mor?

— Afară! şoptesc, dar nu m-aude nimeni.

În sfârşit capacul se ridică, şi infirmierii sunt acolo. Rafael şi Slim. Tipi mătăhăloşi, coloşi îmbrăcaţi în alb, cu drapele cusute deasupra buzunarelor. Nu mă pot concentra asupra feţelor lor. De obicei nu văd prea bine, şi după întoarceri e şi mai rău. Ştiu totuşi că negrul e Rafael; se apleacă şi scoate tuburile IV şi telemetria, în timp ce Slim îmi face injecţie. Ah-h-h! Durerea se estompează. Mă străduiesc să prind cu mâinile marginile bazinului. Metalul se simte ciudat; mişcarea e stângace; trupul meu răspunde cu greutate.

— De ce-a durat atâta? îi întreb.

— O urgenţă, răspunde Slim. Rollins.

Slim e un tip laconic, morocănos şi nu mă place. Ca să aflu ceva, trebuie să-l întreb într-una. N-am putere. Prefer să mă concentrez asupra sculatului. Ochii îmi lăcrimează după atât vreme petrecută în beznă. Poate că infirmierii cred că plâng de bucuria întoarcerii. Or fi ei solizi da' nu-s prea inteligenţi. Aerul are un iz acrişor, de dezinfectant, şi se simte răceala seacă a aparatelor de condiţionare. Rafael mă ridică din sicriu, al cincilea sarcofag argintiu dintr-un şir de şase, toate cuplate la calculatoarele din jur. Celelalte sicrie sunt goale acum. Mă gândesc că eu sunt ultimul vampir care a mai reînviat în noaptea asta. Apoi îmi amintesc. Patru din ei s-au dus, nu mai sunt de mult. Am mai rămas doar eu şi Rollins, şi cu Rollins s-a întâmplat ceva.

Mă aşează într-un scaun şi Slim mă-mpinge pe lângă sarcofagele goale, în susul rampei, la informare.

— Rollins? îi întreb.

— L-am pierdut.

Nu-mi plăcea Rollins. Era şi mai hidos decât mine, un homunculus micuţ şi zbârcit, cu un craniu imens, grotesc, şi-un trup deformat, fără braţe sau picioare. Avea ochi mari, lipsiţi de pleoape şi de aceea nu-i putea închide niciodată. Nici chiar când dormea. În somn ţi se părea că se holbează la tine. Şi n-avea pic de umor. Absolut nici o picătură. Cu toate acestea, oricare i-ar fi fost defectele, Rollins era singurul rămas în afară de mine. Acum se dusese şi el. Nu simţeam nici o părere de rău, doar o amorţeală.

Camera de informare este cumva impersonală. Ei mă aşteaptă de cealaltă parte a mesei. Infirmierii mă-mping în faţa lor şi pleacă. Masa e o barieră lungă de furnir între mine şi superiorii mei, poate un *cordosanitaire*. La urma urmei, nu mă pot lăsa să mă apropii prea mult: aş putea fi contagios. Ei sunt normali. Eu sunt... ce sunt eu? Când m-au înrolat, am fost clasificat MU 3. Mutant Uman, categoria a treia. Sau, în jargon, mutrei. Munu sunt lipsiţi de viaţă: morţi la naştere, avortoni, sau în comă permanentă. Sunt milioane. Mudoi trăiesc dar sunt inutili, toţi tipii cu degete în plus, labe de raţă şi-ochi aiurea. Câteva mii. Însă noi, mutreii, suntem elita dracului, aşa ni se spune. Adică ne-au spus, atunci când ne-au înrolat. Ne-au dat nume noi aici jos, în buncărul Proiectului Graham. Bătrânul Charlie Graham însuşi ne zicea "peştişorii timpului", da' a crăpat şi porecla era prea romantică pentru

maiorul Salazar. Maiorul preferă denumirea oficială a guvernului: CG, de la Crononaut Graham. Infirmierii şi-alţii au făcut "cegi" din CG, şi noi ne ziceam la fel, eu, Nan şi cu Vierme, pe timpul când trăiau şi ei. Acum au un simţ al umorului extraordinar. Noi ne spuneam cegile ucigaşe. Şase cegi ucigaşe, înotând prin fluviul timpului şi muşcând nadele unor probabilităţi. Hop ş-aşa.

Iar acum a rămas numai una.

Salazar aranjează hârtii pe masă. Pare bolnav. Dincolo de tenul lui întunecat pot distinge o nuanţă verzuie, nesănătoasă, iar sub pielea nasului i s-au spart vinişoarele de sânge. Niciunul dintre noi n-o duce prea bine aici, jos, dar Salazar arată mai rău decât mulţi alţii. S-a îngrăşat şi pare diform. Uniformele îi sunt strâmte şi altele noi nu mai există. Au închis toate magazinele şi ţesătoriile, şi peste câţiva ani o să purtăm zdrenţe cu toţii. I-am spus lui Salazar c-ar trebui să ţină regim, dar nimeni n-ascultă o cegă decât atunci când se vorbeşte despre nade.

— Ei? se răsteşte Salazar.

Al dracu-nceput de informare. Cu trei ani în urmă, când a-nceput totul, era numai miere şi zahăr, foarte corect şi milităros, dar nici Maio nu mai are acum vreme de etichetă.

— Ce s-a-ntâmplat cu Rollins? îi întreb.

Doctoriţa Veronica Jacobi stă chiar lângă Salazar. Era psiholog şef aici, dar după moartea lui Pâiniţă Graham ea e şefa peste toate chestiile ştiinţifice.

— Moarte prin traumă, îmi răspunde cu un ton profesional. Cel mai probabil, a fost ucisă gazda lui.

Încuviinţez din cap. Vechea poveste. Uneori nadele muşcă şi ele.

— A reuşit ceva?

— N-am constatat nimic, spune Salazar.

Răspunsul la care m-aşteptam. Rollins reuşise contactul cu un infanterist din armata lui Carol XII. Aveam în minte imaginea lui caraghioasă, mărşăluindu-şi gazda până la regele adolescent şi prostănac, şi încercând să-i spună să evite Poltava. Probabil că fusese executat pe loc, deşi, dacă te gândeai mai bine, trebuie să fi fost vorba de altceva, mai rapid, altfel Rollins ar fi avut timp să se desprindă.

— Raportul, continuă Salazar.

— Gata, Maio, fac eu.

Urăşte să i se spună Maio, deşi nu atât pe cât ura numele de Sally, cum îi spunea Vierme. Noi, cegile ucigaşe, suntem nişte tipi insolenţi.

— Nimic prea grozav. Cronstedt se va-ntâlni cu generalul Suchtelen şi va negocia predarea. Nu-l clinteşte nimic din ce-i spune Bengt. Am forţat cam mult. Bengt crede că-nebuneşte. Mi-e frică să nu cedeze.

— Toţi peştii timpului îşi asumă riscul ăsta, spune Jacobi. Cu cât rămâi mai mult în contact, cu atât influenţa asupra gazdei creşte, şi cu atât devine mai posibilă identificarea prezenţei tale. Puţine gazde pot controla situaţia.

Ronnie are o voce plăcută şi e-ntotdeauna politicoasă cu mine. Cochetă, înaltă şi calmă, ba chiar prietenoasă şi, în primul rând, totdeauna politicoasă. Mă-ntreb dacă ar fi tot atât de politicoasă dac-ar şti că-i pe locu-ntâi în topul fanteziilor masturbărilor mele încă de când am sosit aici. În Cutia lui Pâiniţă au coborât numai două femei, cu treizeci şi doi de bărbaţi şi şase cegi, iar ea este de departe cea mai mişto.

Şi lui Vierme îi plăcea s-o privească. Ba chiar şi-a tras un fir din dormitorul ei, ca s-o vadă-n acţiune. Ea n-a ştiut niciodată. Vierme se pricepea la chestii d-astea; îşi făcea singur minicamere, în atelierul lui, şi le strecura peste tot. Zicea că dacă tot nu-şi putea trăi viaţa, voia măcar s-o privească. Într-o seară m-a invitat la el, când Ronnie îl primea pe căpitanul Halliburton, cel masiv şi roşcovan, şeful securităţii bazei, şi prietenul ei în zilele alea de-nceput. M-am uitat, da, trebuie să mărturisesc că m-am uitat. Însă dup-aia m-am înfuriat. I-am spus lui Vierme că n-avea nici un drept s-o spioneze pe Ronnie sau pe oricare altul.

— Bă, cegă, mi-a zis el, şi ei ne fac să ne spionăm gazdele, să ne ginim în căpăţânile lor. Reciproca mi se pare corectă.

I-am zis că asta era altceva, dar eram atât de înfuriat încât nu puteam explica de ce anume. A fost singura ceartă dintre mine şi Vierme. În cele din urmă n-a avut prea mare efect. El a continuat s-o privească, fără mine. Nu l-au prins niciodată, dar nu conta. Într-o bună zi a plecat în timp şi nu s-a mai întors. Căpitanul Halliburton, cel mare şi puternic, a murit şi el, cred c-a fost expus la multe radiaţii în decursul raziilor securităţii. Din câte ştiu, aparatul lui Vierme continuă să funcţioneze şi uneori mă gândesc să mă duc şi să trag cu ochiul, să văd dacă Ronnie are un nou amant. Dar n-am făcut-o. De fapt, nu vreau să ştiu. Oricum, e mai bine cu fanteziile şi visele mele erotice.

Degetele dolofane ale lui Salazar bat darabana pe masă.

— Dă raportul complet.

Oftez şi le spun ceea ce vor ei, totul până la cel mai plictisitor amănunt. După ce termin, adaug:

— Jägerhorn este cheia. Cronstedt îl ascultă pe el, nu pe Anttonen.

Salazar se încruntă şi mormăie:

— Dac-ai putea reuşi contact cu Jägerhorn…

Bocealǎ inutilă. Ştie că aşa ceva nu-i posibil.

— Iei ce găseşti, îi spun. Dacă tot îţi doreşti lucruri imposibile, de ce te-opreşti la Jägerhorn? De ce nu Cronstedt? La dracu, de ce nu chiar

blestematul de ţar?

— Are dreptate, rosteşte Veronica. Ar trebui să fim mulţumiţi că-l avem pe Anttonen. Cel puţin este colonel. E mai bine decât în toate perioadele-ţintă.

Salazar continuă să strâmbe din nas. A fost istoric militar. Când l-au transferat din West Point, sau, mă rog, ce mai rămăsese din el, crezuse că va fi uşor.

— Anttonen e de mâna a doua. Trebuie s-ajungem la piesele cheie. Crononauţii tăi dau note de subsol, chibiţi, personaje care nu interesează, în locuri neinteresante. E imposibil.

— Ştiai asta de când ai venit, îi spun.

O cegă uriaşă citând Super-nada; dac-ar ştiii, mi-ar da cu şutul din sindicat.

— N-avem timp s-alegem.

Maio se strâmbă la mine. Casc.

— Am obosit. Vreau ceva să mănânc. Nişte-ngheţată. Vreau multă îngheţată. Parc-ar fi un banc, nu? Cu-atâta zăpadă blestemată, şi când mă-ntorc vreau îngheţată.

Bineînţeles nu există nici urmă de îngheţată. De o jumătate de generaţie n-a existat nici pic de îngheţată în nenorocirea asta uitată de Dumnezeu, căreia ei îi spun lume. Nan obişnuia să-mi povestească despre ea. Nan era cega cea mai bătrână, singura care se născuse înainte de explozia cea mare, şi-avea o grămadă de amintiri despre cum erau lucrurile înainte. Mie cel mai mult îmi plăcea când îmi povestea despre îngheţată. Spunea că era moale, rece şi dulce. Ţi se topea pe limbă şi-ţi umplea gura cu o răceală lichidă, delicioasă. Uneori ne recita sortimentele de îngheţată cu solemnitatea cu care căpitanul Todd citea din Biblie: vanilie, căpşuni, ciocolată, fistic, praline, rom, banane, portocale, zmeură, caco, lămâie şi casată. Vierme născocea alte sortimente, ca să-şi bată joc de ea, dar nu izbutea. Pur şi simplu, Nan adăuga invenţiile la lista ei şi dupaceea vorbea cu nostalgie despre alune cu anşoa, cipuri de ficat şi unde de radiaţie, până când nu mai reuşeam să disting adevărul de născocire, şi de fapt nici nu-mi mai păsa.

Nan a fost prima pe care am pierdut-o. Oare în 1917 aveau îngheţată în Petersburg? Eu sper că aveau. Mai sper c-a reuşit să mănânce o cupă, sau două, înainte de a muri.

Îmi dau seama că Salazar continuă să vorbească. O face de multă vreme.

— ...ultima noastră şansă acum, spune el.

Începe să bolborosească despre Sveaborg, despre importanţa a ceea ce facem noi aici, despre nevoia imediată de-a schimba ceva, cumva, pentru a preveni însăşi apariţia Uniunii Sovietice, anulând în felul acesta războiul care a distrus lumea. Am mai auzit toate astea; le ştiu pe dinafară. Maio are diaree verbală şi eu nu-s atât de prost pe cât par.

Ideea a fost a lui Pâiniţă Graham, ultima şansă de-a câştiga războiul, sau poate măcar de-a ne salva noi de molime, bombe şi vânturi otrăvite.

Istoricul era însă Maio, şi-aşa a ajuns el s-aleagă obiectivele, după ce calculatoarele au terminat analiza probabilităţilor. Avea şase cegi şi-a fixat şase ţinte. "Puncte nodale", le zicea el. Momente de răspântie ale istoriei. Bineînţeles, unele erau mai bune decât altele. Rollins a căpătat Marele Război Nordic, Nan a luat Revoluţie, Vierme a trebuit să se întoarcă până la Ivan cel Groaznic, iar eu am căpătat Sveaborgul. Invincibilul şi inexpugnabilul Sveaborg. Gibraltarul nordului.

— Sveaborg n-are nici un motiv să se predea, zice Maio.

Asta-i ca îngheţata pentru el. Istoria şi tactica îi oferă genul de confort pe care Nan îl obţinea din vanilie şi fistic.

— Efectivul garnizoanei este de şapte mii de oameni, cu mult peste numărul ruşilor asediatori. Artileria fortăreţei este superioară. Muniţiile şi alimentele sunt suficiente. Dacă Sveaborgul rezistă până se dezgheaţă căile maritime, Suedia va lansa contraofensiva şi asediul va fi ridicat. Întregul curs al istoriei poate fi schimbat! Trebuie să-l faci pe Cronstedt să te asculte.

— Dac-aş putea duce cu mine un text de istorie şi să-l las să citească ce scrie despre el, sunt sigur că s-ar sui pe pereţi, zic eu.

M-am săturat de toate.

— Sunt obosit, îi anunţ. Vreau să mănânc. Brusc, fără nici un motiv, îmi vine să plâng. Vreau să mănânc ceva, ce dracu, nu vreau să mai discut, m-auziţi? Vreau de mâncare.

Salazar fulgeră, dar Veronica îmi simte tensiunea din voce şi se ridică, ocolind masa.

— Se aranjează, vorbeşte ea către mine şi Maio. Deocamdată am realizat tot ce se poate. Să-ţi aduc ceva de mâncare.

Salazar mormăie, însă nu-ndrăzneşte să se opună. Veronica mă împinge spre cantină.

Mă consolează în timp ce primesc o cafea chioară, o farfurie cu o bucată de carne ciudată şi legume. Se pricepe binişor; la urma urmei, e meseria ei. Poate că pe timpuri n-ar fi fost considerată teribil de atrăgătoare - am văzut reviste vechi. Aici, jos, avem Playboy-uri de pe timpuri, benzi video, romane, discuri, toate de dinainte. Bineînţeles, nimic nou, nimic recent, numai maldăre de gunoi vechi. Ar trebui să ştiu cel mai bine, ce naiba, practic eu învârt toate astea. Când nu bântui mintea lui Bengt, sunt instalat în faţa monitorului pe care se derulează o emisiune TV veche, sau un film, şi încerc să citesc şi o carte în acelaşi timp, căutând să-mi închipui cum era viaţa înainte ca ei să distrugă totul. În felul ăsta aflu

care erau standardele pe timpuri, şi poate că-i adevărat că Ronnie nu-i la înălţimea, să zicem, lui Bo, Marilyn, Brigitte sau Garbo. Totuşi e mai drăguţă decât orice altceva din laboratorul ăsta blestemat şi septic. Şi nici noi, restul, n-avem o cotă prea ridicată. Vierme nu era un Groucho, oricât ar fi încercat; eu semăn cu Jimmy Cagney, însă tumoarea cea mare şi verde, dinţii ăia galbeni suplimentari şi lipsa nasului mai strică puţin aspectul.

După ce mănânc doar jumătate din porţie, las furculiţa.

— N-are gust. Pe vremea aia mâncarea avea gust.

— Eşti norocos, râde Veronica. Ai apucat s-o guşti. Pentru noi asta-i totul.

— Norocos? Mă faci să râd. Eu *cunosc* diferenţa, Ronnie. Voi, nu. Îţi poate lipsi ceva ce n-ai avut niciodată?

Sunt sătul să vorbesc despre asta, îmi face greaţă.

— Vrei să jucăm şah? o întreb.

Zâmbeşte şi se ridică să caute cutia. După o oră, câştigă prima partidă şi o începem pe a doua. Aici jos, în Cutia lui Pâiniţă, există vreo duzină de jucători de şah; acum, când Graham şi Vierme nu mai sunt, îi pot bate pe toţi, cu excepţia lui Ronnie. Chestia caraghioasă e că-n 1808 aş fi putut deveni campion mondial. Şahul a progresat mult în ultimii două sute de ani, şi am memorat deschideri la care tipii de pe vremea aia nici măcar n-au visat.

— Jocul nu înseamnă numai deschideri din manuale, rosteşte Veronica şi-mi dau seama c-am vorbit cu glas tare.

— Tot aş câştiga, insist eu. Ce dracu, doar ei au murit de secole. Ce, mai pot lupta?

Ea surâde şi mută un cal.

— Şah.

Îmi dau seama că am pierdut iarăşi.

— Într-o bună zi trebuie să-nvăţ şi jocul ăsta, mă căinez. Halal campion mondial!

Veronica începe să pună piesele înapoi în cutie.

— Chestia asta cu Sveaborgul este tot un fel de partidă de şah, rosteşte ea, un joc de şah peste timp, noi şi suedezii împotriva ruşilor şi naţionaliştilor finlandezi. Tu ce mutare crezi că ar trebui să folosim pentru Cronstedt?

— Oare de ce ştiam că discuţia se va întoarce aici? fac eu. Să mor dac-am habar. Cred că Maio are vreo idee.

Ea încuviinţă din cap. A devenit serioasă. Chip palid, gingaş, încadrat de păr negru.

— O idee disperată. Şi momentul este disperat.

Mă întreb cum ar fi dacă aş reuşi? Dacă aş schimba ceva. Ce s-ar întâmpla cu mine, zăcând acolo, în sicriul meu întunecat? Desigur, există mai multe ipoteze, dar nimeni nu ştie exact.

— Şi eu sunt un om disperat, duduie, mă prostesc, gata de măsuri disperate. E clar că subtilitatea mea n-a făcut nici un rahat. S-auzim. Ce mai trebuie să-l pun pe Bengt să facă? Să inventeze mitraliera? Să dezerteze la rusnaci? Să facă striptease pe metereze? Ce anume?

Ea îmi spune.

Cad pe gânduri.

— Poate c-o să meargă. Cel maiprobabil însă e c-o să-l trimit pe Bengt în cea mai nenorocită temniţă de-acolo. De data asta, precis c-o să creadă că s-a ţicnit. S-ar putea ca Jägerhorn să-l împuşte pe loc.

— Nu, mă contrazice Veronica. În felul lui, Jägerhorn este un idealist. Un om cu principii. Pare riscant, dar nu câştigi o partidă de şah fără să rişti. O s-o faci?

Are un zâmbet extraordinar. Cred că mă place. Înalţ din umeri.

— S-ar putea, îi răspund. N-am loc de-ntors.

• • • • •

— "... să permită să se trimită la rege doi curieri, unul pe drumul nordic, celălalt pe cel sudic. Aceştia vor avea asupra lor paşapoarte şi permise de liberă trecere, şi vor beneficia de orice sprijin li se poate acorda pentru a ajunge la destinaţie. Scris pe insula Lonan, şase aprilie, 1808."

Citirea cadenţată a ofiţerului se opri brusc şi statul major rămase cufundat într-o tăcere de moarte.

Viceamiralul Cronstedt se ridică greoi.

— Aceasta este convenţia, rosti el. Considerând dificultatea poziţiei noastre, este mai bine decât am fi putut spera. Am consumat deja o treime din muniţii; datorită gheţii suntem expuşi din toate părţile; suntem inferiori numeric şi obligaţi să adăpostim un număr mare de refugiaţi care ne consumă proviziile. Generalul Suchtelen ar fi putut cere capitularea noastră necondiţionată. Prin mila Domnului, n-a făcut-o. Ni s-a permis să păstrăm trei din cele şase insule ale Sveaborgului şi putem obţine încă două, dacă cinci nave de război suedeze ne vor veni în ajutor înainte de data de trei mai. Dacă Suedia nu ne ajută, va trebui să ne predăm. Totuşi, până la sfârşitul anului flota va trebui să revină în Suedia, şi această convenţie va permite evitarea altor vărsări de sânge.

Cronstedt se aşeză. De lângă el se ridică Jägerhorn.

— Dacă navele suedeze nu sosesc la timp, spuse el, trebuie să organizăm capitularea garnizoanei.

Porni după aceea să discute amănuntele.

Bengt Anttonen tăcea. Se aşteptase la aşa

ceva, cumva ştiuse că avea să urmeze o asemenea veste, şi totuşi era stupefiat. Cronstedt şi Jägerhorn negociaseră un dezastru. Era o prostie. Era stupid. Era o nenorocire lipsită de speranţe. Capitularea imediată a insulelor Wester-Svarto, Langörn şi Oster-Lilla-Swartö, ceva mai târziu şi a restului garnizoanei, amânată pentru olună lipsită de sens. Istoria avea să-i blesteme. Elevii de şcoală aveau să le batjocorească numele. Iar el, neajutorat.

Când reuniunea luă sfârşit, ceilalţi se ridicară să plece. Anttonene se sculă odată cu ei, hotărât să tacă, să părăsească încăperea fără nici un cuvânt, să-i lase, dacă voiau să vândă Sveaborgul pentru treizeci de arginţi. Dar când încercă să se îndrepte spre uşă, pornirea îl apucă şi-l împinse către Cronstedt şi Jägerhorn. Cei doi îl priviră apropiindu-se. Lui Anttonen i se păru că citeşte în ochii lor o resemnare obosită.

— Nu trebuie să faceţi aşa ceva, rosti el apăsat.

— S-a terminat, răspunse Cronstedt. Subiectul este închis, colonele. Ai fost prevenit. Vezi-ţi de îndatoririle dumitale.

Se sculă şi se întoarse să plece.

— Ruşii vă păcălesc, izbucni Anttonen.

Cronstedt se opri şi-l privi.

— Domnule amiral, trebuie să mă ascultaţi. Clauza aceasta, convenţia potrivit căreia vom păstra fortăreaţa dacă cinci nave de război ajung aici până la data de trei mai, este o înşelăciune. Gheaţa nu se va topi până la trei mai. Nici o navă nu va reuşi să ajungă până la noi. Armistiţiul stipulează ca ultimă oră a intrării navelor în portul Sveaborg amiaza zilei de trei mai. Generalul Suchtelen va folosi intervalul de timp prevăzut în convenţie pentru a-şi deplasa artileria şi a obţine controlul asupra mării. Orice navă care va încerca să ajungă în Sveaborg va fi bombardată. Şi mai este ceva. Curierii pe care îi trimiteţi regelui, sir, sunt...

Faţa lui Cronstedt era gheaţă şi granit.

— Am auzit îndeajuns, ridică el palma. Colonele Jägerhorn, arestează-l pe acest nebun.

Îşi adună hârtiile, refuzând să-l privească pe Anttonen în ochi, şi părăsi mânios încăperea.

— Colonele Anttonen, eşti arestat, vorbi Jägerhorn cu o neaşteptată blândeţe în glas. Te previn, nu te împotrivi, nu vei face decât să înrăutăţeşti lucrurile.

Anttonen se întoarse şi-l privi. Simţea un gol în inimă.

— Nu ascultaţi. Nici unul dintre voi nu vrea să asculte. Ştii ce faci?

— Cred că da, răspunse Jägerhorn.

Anttonen îl prinse de pieptţii uniformei.

— Habar n-ai. Crezi că nu ştiu cine eşti, Jägerhorn? Eşti un naţionalist, lua-te-ar dracu! Asta-i marea epocă a naţionaliştilor. Tu şi Liga ta Anjala, blestemaţii tăi de nobili finlandezi, cu toţii sunteţi naţionalişti. Urâţi dominaţia Suediei. Ţarul v-a promis că sub protecţia lui Finlanda va fi stat autonom şi de-aia aţi renunţat la loialitatea faţă de coroana suedeză.

Colonelul F.A. Jägerhorn clipi din ochi. O expresie ciudată îi străbătu chipul înainte de a se putea controla.

— Nu poţi şti asta, spuse el. Nimeni nu ştie condiţiile... eu...

Anttonen îl zgudui puternic.

— Istoria o să râdă de tine, Jägerhorn. Datorită ţie, Suedia va pierde războiul ăsta, capitulând Svaborgul, şi tu o să obţii ceea ce doreai. Ţarul va acorda Finlandei autonomia. Însă nu va mai fi liberă decât acum, sub Suedia. O să vă schimbaţi regele ca pe o cotă în scădere la bursă, pentru măcelari, şi n-o să câştigaţi nimic în urma tranzacţiei.

— O... o cotă în scădere la bursă? Ce-i asta?

— O cotă în scădre la... nu ştiu, se strâmbă Anttonen. Îi dădu drumul celuilalt. Dumnezeule, ştiu. Este un loc unde... unde se vând lucruri şi se fac afaceri. Un târg. Este plin de maşini ciudate şi mirosuri ciudate. Îşi trecu degetele prin păr, străduindu-se să nu urle. Jägerhorn, mintea îmi este plină de demoni. Doamne, trebuie să mă spovedesc. Glasuri... aud glasuri zi şi noapte, ca franţuzoaica Ioana, fecioara-soldat. Ştiu ceea ce se va petrece.

Privi în ochii lui Jägerhorn, îi zări teama şi ridică palmele liniştindu-l.

— Nu-i vina mea, crede-mă. Mă rog pentru linişte, pentru eliberare, însă şoaptele continuă şi accesele acestea ciudate mă posedă. Nu-mi aparţin mie, totuşi trebuie să fi fost trimise cu un scop, trebuie să fie adevărate, altfel de ce m-ar tortura Domnul? Ai milă, Jägerhorn. Ai milă de mine, şi ascultă-mă!

Colonelul Jägerhorn se uită peste umărul lui Anttonen, căutând ajutor, dar rămăseseră sibguri.

— Da, făcu el. Glasuri, ca franţuzoaica. Nu înţeleg.

Anttonen scutură din cap.

— Asculţi, însă nu vrei să crezi. Eşti un patriot; visezi că vei fi un erou. Nu vei fi un erou. Finlandezii obişnuiţi nu împărtăşesc visele tale. Ei îşi amintesc Marea Urgie. Îi urăsc pe ruşi, deoarece sunt duşmanii dintotdeauna. Te vor urî şi pe tine. Iar sărmanul Cronstedt... Generaţii întregi de finlandezi şi suedezi îl vor blestema. Va trăi în noul Mare Ducat al Finlandei, cu o rentă de la ruşi, şi va muri ruinat la 7 aprilie 1820, la doisprezece ani şi o zi după ce s-a întâlnit cu Suchtelen pe Lonan şi a promis Sveaborgul ruşilor.

După mai mulţi ani, un bărbat pe nume

Runeberg va scrie mai multe poeme despre acest război. Ştii ce va spune despre Cronstedt?

— Nu, răspunse Jägerhorn. Zâmbi nesigur: Tot glasurile acelea ţi-au spus?

— M-au învăţat versurile pe dinafară, încuviinţă Bengt Anttonen, şi recită:

Spuneţi-i braţul în care am sperat,
în clipa grea fugar,
spuneţi-i Năpastă, Dispreţ, Păcat
şi Moarte şi Amor,
dar nu îi pomeniţi adevăratul nume
să nu roşească cei ce-l poartă-n lume.

— Aceasta este gloria pe care o câştigi aici împreună cu Cronstedt. Acesta ţi-e locul în istorie. Îţi place?

Jägerhorn îl ocolise precaut; acum avea cale liberă spre uşă. Totuşi ezita.

— Vorbeşti nebunii, îi spuse. Şi totuşi, de unde puteai cunoaşte promisiunile ţarului? Eram gata să te cred. Glasuri? Ca franţuzoaica? Vocea Domnului, zici?

— Domnul? oftă Anttonen. Nu ştiu. Glasuri, Jägerhorn, asta-i tot ce aud. Poate că am înebunit.

— Spui că ne vor blestema? se strâmbă Jägerhorn. Ne vor denumi trădători, şi ne vor batjocori?

Anttonen nu răspunse. Nebunia se întinsese; îl cuprinsese o disperare neajutorată.

— Nu, continuă Jägerhorn. Este prea târziu. Convenţia e semnată. Ne-am pus onoarea în joc. Iar Cronstedt este influenţabil. Familia lui e aici, şi se teme pentru ea. Suchtelen l-a manevrat cu dibăcie, iar noi ne-am jucat rolurile. Nu se mai poate schimba nimic. Nu cred în nebunia asta a ta, şi chiar dacă aş crede, tot nu se mai poate face ceva. Corăbiile nu vor sosi la timp. Sveaborgul trebuie să capituleze, iar războiul să se termine prin înfrângerea Suediei. Cum ar putea fi altfel? Ţarul este aliat cu însuşi Bonaparte, nu poate fi oprit!

— Alianţa nu va dura, rânji Anttonen. Francezii vor porni asupra Moscovei şi ea îi va distruge aşa cum l-a distrus şi pe Carol XII. Iarna va fi Poltava lor. Însă toate acestea vor veni prea târziu pentru Finlanda, şi prea târziu pentru Sveaborg.

Desen de Cristian Hriscu

— Este deja prea târziu, repetă Jägerhorn. Nimic nu maipoate fi schimbat.

Pentru prima dată, Bengt Anttonen întrezări o şansă infimă.

— Nu-i prea târziu.

— Şi ce ai vrea să facem? Cronstedt s-a hotărât. Vrei să ne răsculăm?

— În Sveaborg va avea loc o răscoală, fie că noi vom participa fie ca nu. Va eşua.

— Şi atunci?

Bengt Anttonen înălţă ochii şi-l fixă pe Jägerhorn.

— Convenţia prevede că putem trimite regelui doi curieri, care să-l informeze când trebuie să ajungă corăbiile suedeze.

— Da. Diseară, Cronstedt îi va alege pe curieri, iar mâine dimineaţă vor pleca, cu permise semnate de Suchtelen.

— Cronstedt te ascultă. Convinge-l ca eu să fiu unul dintre cei doi curieri.

— Tu? Pentru ce? Jägerhorn se încruntă. Poate că glasul pe care-l auzi este al propriei tale conştiinţe. Poate că asediul prelungit te-a slăbit şi vrei să fugi spre libertate.

— Pot dovedi adevărul spuselor mele, rosti Anttonen.

— Cum?

— Mâine în zori ne vom întâlni lângă mormântul lui Ehrensvard şi-ţi voi spune numele curierilor aleşi de Cronstedt. Dacă am dreptate îl vei convinge să mă trimită pe mine în locul unuia dintre ei. Va fi de acord. Abia aşteaptă să scape de mine.

Colonelul Jägerhorn îşi frecă bărbia, gândindu-se.

— Cu excepţia lui Cronstedt, nimeni n-ar putea cunoaşte numele acelea. Bine. Întinse mâna: de acord.

Dădură mâna. Jägerhorn se întoarse să iasă, dar se opri în uşă.

— Colonele Anttonen, rosti el, mi-am uitat însărcinarea. Te găseşti în custodia mea. Du-te în camera dumitale şi rămâi acolo până în zori.

— Bucuros, încuviinţă Anttonen. În zori vei vedea că am avut dreptate.

— Poate, replică Jägerhorn, însă din punctul nostru de vedere, sper să greşeşti.

• • • • •

...iar maşinile sug noaptea lichidă care mă conţine şi zbier atât de tare încât Slim se trage îndărăt, privindu-mă atent. Îi zâmbesc larg: şiruri după şiruri de dinţi galbeni şi putrezi.

— Scoate-mă de-aici, fazanule! răcnesc eu.

În jurul meu durerea este un păienjeniş, totuşi acum nu mai pare atât de profundă. Aproape că mă pot scula; de data asta durerea are o răsplată.

Mi se face o injecţie şi sunt aşezat pe scaun, dar acum abia aştept informarea. Înhaţ roţile şi mă împing, eliberându-mă de Rafe, huruind pe coridoare ca pe timpuri, când mă întreceam cu Vierme. Singura problemă o constituie o rampă şi acolo mă ajung din urmă tipii cei puternici şi tăcuţi, în costumele lor de culoarea îngheţatei (cel puţin aşa pretindea Nan), însă urlu la ei să mă lase în pace. Mă lasă. Sunt al dracului de surprins.

Maio este puţin derutat când apar singur în odaie. Încearcă să se ridice.

— S-a...?

— Stai jos, Sally, îi spun. Veşti bune. Bengt l-a îmbrobodit pe Jägerhorn. Credeam c-o să facă pe el, zău. Cred c-am prins un fir. Mâine dimineaţă mă-ntâlnesc cu Jägerhorn, ca să batem palma.

Ascultându-mă, rânjesc în sinea mea. Mâine, hei, vorbesc despre anul 1808, totuşi simt că este mâine.

— Acum vine întrebarea de baraj. Trebuie să cunosc numele celor doi tipi pe care Cronstedt o să-ncerce să-i trimită regelui suedez. Dovezi, înţelegi? Jägerhorn zice c-o să mă trimită pe mine, dacă-l pot convinge. De-aia, zic, caută numele alea, Maio, şi când o să zic cuvintele magice, barza o să coboare şi-o să ne dea Sveaborgul.

— E un detaliu destul de obscur, mormăie Salazar. Solii au fost întârziaţi săptămâni de zile şi n-au reuşit s-ajungă la Stockholm până la data capitulării. S-ar putea ca numele lor să se fi pierdut pentru totdeauna.

Plângăreţul dracului, mă gândesc; niciodată nu eşti mulţumit.

Ronnie se repede şi ea:

— Domnule maior Salazar, ar fi bine ca numele acelea să nu se fi pierdut pentru totdeauna, ori pentru noi. Eşti istoricul nostru militar. Ai sarcina de-a cerceta cu multă atenţie fiecare perioadă investigată.

Aşa cum îi vorbeşte n-ai bănui niciodată că el e şeful.

— Proiectul Graham a avut prioritate absolută. Ai la dispoziţie memoriile calculatoarelor, plus fişierul pentru toate persoanele din Sveaborg şi acces la Colegiul de Război din New West Point. Poate că reuşeşti chiar să ajungi la cineva în ceea ce-a mai rămas din Suedia. Nu-mi pasă cum faci, dar trebuie s-o faci. S-ar putea ca întregul proiect să atârne de această informaţie. Întreaga lume. Trecutul şi viitorul nostru. N-ar trebui să-ţi spun toate astea.

Se întoarse spre mine. O aplaud. Zâmbeşte.

— Te-ai descurcat bine, îmi spune. Ne dai detaliile?

— Îmhî. A fost elegant ca un tort, îi zic. Cu îngheţată pe deasupra. Cum i se spunea?

— *A la mode*.

— Sveaborg *á la mode*, încuviinţez şi-i servesc.

Vorbesc, şi vorbesc. Când în cele din urmă termin Maio pare încântat, deşi e tot morocănos. Destul de bine pentru o cegă, mă gândesc.

— Bun, spun când sfârşesc. Şi dup-aia? Bengt e numit curier, da? Şi, nu ştiu cum, eu reuşesc să trimit mesajul. Îl evit pe Suchtelen, nu mă las reţinut, suedezii trimit cavaleria...

— Cavaleria? pare derutat Sally.

— O figură de stil, îi răspund cu o răbdare neobişnuită.

Maio încuviinţează din cap.

— E adevărat, zice el, generalul Suchtelen a minţit şi i-a reţinut pe soli, ca o măsură suplimentară de asigurare. La urma urmei, gheaţa s-ar fi putut topi. Corăbiile ar fi putut ajunge la timp. A fost însă o precauţie inutilă. În anul acela, gheaţa din jurul Helsinkiului s-a topit cu mult după data limită a capitulării.

Mă priveşte solemn. Niciodată n-a arătat bolnav şi nuanţa verzuie a pielii atenuează efectul pe care încearcă să-l obţină.

— Trebuie să dai o lovitură îndrăzneaţă. Conform convenţiei, vei fi trimis ca emisar. Împreună cu celălalt sol, vei fi dus înaintea lui

Suchetelen, ca să primiţi permisele de liberă trecere prin liniile ruseşti. Atunci este momentul loviturii. Convenţia e semnată şi pe vremea aceea războiul era o chestiune de onoare. Nimeni nu se va aştepta la trădare.

— Trădare? întreb, deoarece nu-mi place ce aud.

Pentru o clipă zâmbetul lui Maio este aproape adevărat; în sfârşit ceva care-i place.

— Îl ucizi pe Suchetelen, spune el.

— Cum?

— Te foloseşti de Anttonen. Îl faci să clocotească de mânie. Îl faci să-şi scoată sabia. Să-l omoare pe Suchtelen.

Am priceput. O nouă mişcare în jocul de şah de peste timp. Gambitul cegii.

— O să-l ucidă pe Bengt, îi zic.

— Ai timp să-l părăseşti, răspunde Salazar.

— Poate o să-l ucidă prea repede. Adică pe loc.

— Este un risc pe care trebuie să ţi-l asumi. Şi alţii şi-au jertfit viaţa pentru patrie. E război. Se încruntă: Succesul tău ne poate salva pe toţi. Când o să schimbi trecutul, se poate ca prezentul aşa cum este el acum, să înceteze de-a mai exista, şi noi o dată cu el. Însă patria va dăinui şi, împreună cu ea milioanele de oameni pe care i-am pierdut. Alte versiuni ale noastre, mai sănătoase şi mai fericite, se vor bucura de traiul liniştit care ne-a fost refuzat nouă. Tu însuţi te vei naşte întreg, fără deformări.

— Sau talent, îl completez. În care caz, nu voi putea să mă mai întorc şi să fac chestia asta şi, deci, trecutul va rămâne neschimbat.

— Aici nu se aplică paradoxul. Ţi s-a mai explicat. Trectul, prezentul şi viitorul nu sunt contemporane. Şi schimbarea n-o vei face tu, ci Anttonen. *El* aparţine timpului respectiv.

Maio este nervos. Degetele lui groase, arămii, bat darabana pe masă.

— Eşti laş?

— Hai sictir, tu şi-ai tăi, îi spun. Nu-nţelegi. Mă doare-n cur de mine. Mai bine-aş fi mort. Dar îl vor ucide pe Bengt.

— Şi ce dacă?

Veronica ascultase atentă. Acum se apleacă peste masă şi-mi atinge mâna cu blândeţe.

— *Eu* înţeleg, rosteşte ea. Te identifici cu el, nu?

— E un om bun, le explic. Oare se pare că bat în retragere? Foarte bine atunci; bat în retragere: Şi-aşa nu-mi place că-l împing în pragul nebuniei; nu vreau să moară. Sunt un mutant, o cegă, am trăit asediat toată viaţa, şi-o să mor aici, însă Bengt are oameni care-l iubesc, are toată viaţa-n faţă. O dată ce iese din Sveaborg, poate să se ducă oriunde în lume.

— A murit acum două sute de ani, zice Salazar.

— Azi dup-amiază am fost în mintea lui, mă răstesc.

— Va fi o victimă a războiului, reflectă Maio. În război, soldaţii mor. Asta-i legea, atunci ca şi acum.

Altceva mă deranjează.

— Mda, poate, e soldat, cu asta-s de acord. Când s-a-nrolat, era conştient de riscurile meseriei. Dar pentru el contează onoarea, Sally. Un fleac pe care noi l-am uitat. Să moară-n luptă, da, însă voi vreţi să fac din el un asasin, să violeze un pact. E un bărbat cinstit. Toţi o să-l condamne.

— Scopul scuză mijloacele, spune indiferent Salazar. În ciuda pactului, îl ucide pe Suchtelen, perfect. Cade şi pactul. Locţiitorul lui Suchtelen este mult mai puţin priceput, mai predispus la răbufniri temperamentale, mai doritor de o victorie spectaculoasă. Îi voi spune că Cronstedt ţi-a ordonat să-l asasinezi pe Suchtelen. Va anula armistiţiul şi va porni un atac furibund asupra fortăreţei, atac pe care, inexpugnabilă cum este, Sveaborg îl va respinge cu uşurinţă. Pierderile ruşilor vor fi masive, iar hotărîrea suedezilor va fi întărită de ceea ce vor vedea ca fiind o trădare rusească. Cu dovezi concrete asupra minciunilor ruseşti, Jägerhorn va trece în cealaltă tabără. Cronstedt, eroul de la Ruotsinsalmi, va deveni şi eroul Sveaborgului. Fortăreaţa nu va capitula. În primăvară, flota suedeză va debarca o armată în Sveaborg, înapoia liniilor ruseşti, în vreme ce a doua armată suedeză va coborî din nord. Întregul curs al războiului se va schimba. Când Napoleon va porni asupra Moscovei, St. Petersburg va fi deja cucerit de armata suedeză. Ţarul va fi prins în Moscova; întemniţat şi executat. Napoleon va instala un guvern marionetă şi se va retrage spre nord, pentru a face joncţiunea cu aliaţii suedezi în St. Petersburg. Noul regim rus nu va avea viaţa scurtă a restauraţiei franceze şi Rusia va evolua spre o democraţie parlamentară liberă. Uniunea Sovietică nu va mai apare niciodată pentru a se război cu Statele Unite.

Sublinie ultimele cuvinte izbind cu pumnul în masă.

— Asta crezi tu, îi spun.

Salazar se înroşeşte.

— Asta-i extrapolarea calculatorului, insistă el.

Îşi fereşte totuşi ochii. O căutătură rapidă în lateral, dar eu m-am prins. Curios. Nu mă poate privi direct.

Veronica mă strânge de mână.

— S-ar putea ca extrapolarea să fie greşită. Mai mult sau mai puţin. N-avem însă altceva. Şi este ultima noastră şansă. Îţi înţeleg grija pentru Anttonen, realmente ţi-o înţeleg. E normal. Luni

de zile ai făcut parte din el, trăindu-i viaţa, împărtăşindu-i gândurile şi sentimentele. Reţinerea ta îţi face cinste. Dar acum, vizavi de viaţa acestui om stau în balanţă milioane de vieţi. Vizavi de viaţa unui om deja mort. Decizia îţi va aparţine numai ţie. Poate cea mai importantă decizie din istorie... şi numai tu o poţi lua. Zâmbeşte: Măcar gândeşte-te serios.

Când pune problema aşa, ţinându-mă mereu de mână, nu pot rezista. Ah, Bengt! Privesc în altă parte... şi suspin.

— Diseară scoate pileala, îi spun obosit lui Salazar, chestiile alea pe care le păstrezi dinainte de război.

Maio mă priveşte surprins şi stânjenit; labagiul credea că lădiţa lui cu Glenivet, Irish Mist şi Remy Martin era un secret bine păstrat. Aşa şi fusese, până descoperise una din mini-camerele lui Vierme, hop ş-aşa.

— Nu cred că mahmureala o să-ţi facă bine, zice el.

Îşi apără comoara. E imbecil, posac şi enervant, însă nimeni n-a zis că nu-i şi egoist.

— Gălăgia şi dă-i drumu', mă răstesc.

Diseară n-o să fiu renegat. Îl abandonez pe Bengt; Maio dă ceva de băut.

— Vreau să mă matolesc, îi spun. E momentul să bem pentru nenorociţii ăia de morţi şi să toastăm pentru cei vii, din trecut şi din prezent. Astea-s regulile, dă-te dracu'! Cega-i băgată-n sos de vin, ca să fie şi ea o nadă.

•••••

În curtea centrală a Vargönului, Bengt Anttonen aştepta în gerul dinaintea zorilor. Înapoia lui se afla mormântul lui Ehrensvard, locul de odihnă al celui care clădise Sveaborgul şi care acum dormea în sânul creaţiei sale, cu osemintele în siguranţă îndărătul tunurilor şi zidurilor din granit, păzite de toată puterea ei semeaţă. O construise inexpugnabilă şi aşa era - nimeni nu putea veni să-i tulbure liniştea. Acum voiau s-o cedeze.

Sufla crivăţul. Venea urlând dintr-un cer negru şi gol, agita ramurile dezgolite ale copacilor din curtea pustie şi pătrundea prin hainele groase ale lui Anttonen. Sau poate că îl încerca un alt fior: cel al fricii. Zorile se apropiaseră. Deasupra stelele păleau. Mintea lui era pustie, plină de ecouri, batjocoritoare. În curând lumina urma să se ivească deasupra orizontului şi, o dată cu ea, avea să vină Jägerhorn, cu chip dur, încruntat, întrebând. Iar Anttonen nu avea ce să-i răspundă.

Auzi zgomot de paşi. Cizmele lui Jägerhorn răsunau pe piatră. Anttonen se întoarse către el, privindu-l cum urca treptele spre mormântul lui Ehrensvard. Se opri la o jumătate de metru de Anttonen; doi conspiratori, întâlnindu-se în frig şi beznă. Îl salută cu o mişcare scurtă din cap.

— Am fost la Cronstedt.

Anttonen deschise gura. Răsuflarea lui ţâşni precum un nor de aburi în văzduhul îngheţat. În clipa când era gata să fie înghiţit de hău, să recunoască faptul că glasurile ce răsunau în el îl trădaseră, ceva şopti undeva în adâncul lui. Rosti două nume.

Urmă o tăcere atât de lungă, încât Anttonen începu iarăşi să se teamă. Să fi fost totuşi nebunie şi nu glasul Domnului? Să fi greşit? Jägerhorn privea însă în jos, încruntându-se, apoi îşi pocni mâinile înmănuşate cu un gest hotărît.

— Dumnezeu să ne ajute, spuse el, dar te cred.

— Voi fi curier?

— Am discutat chestiunea aceasta cu viceamiralul Cronstedt. I-am reamintit de anii tăi de serviciu militar, de cariera excelentă. Eşti un soldat bun şi un om de onoare, slăbit numai de propriul tău patricism şi de presiunea asediului. Eşti tipul de luptător care nu poate suporta inactivitatea, care trebuie mereu să facă ceva. I-am spus că meriţi mai mult decât arestul şi dizgraţia. I-am mai spus să nu se îndoiască de faptul că, în calitate de sol, vei redeveni tu însuţi. Şi, îndepărtându-te din Sveaborg, vom îndepărta în acelaşi timp o sursă de tensiune şi nemulţumiri în jurul căreia se poate închega o răzmeriţă. Viceamiralul este pe deplin conştient că mulţi dintre soldaţi sunt dispuşi să nu onoreze convenţia încheiată cu Suchtelen. L-am convins, surâse Jägerhorn. Mă pricep la convins oameni, Anttonen. Pot conduce o discuţie tot aşa cum Bonaparte îşi conduce armatele. Aşa încât, victoria aceasta este a noastră. Ai fost numit curier.

— Bun, făcu Anttonen.

De ce-şi simţea inima grea? Ar fi trebuit să se bucure...

— Ce vei face? întrebă Jägerhorn. Pentru ce am conspirat?

— Nu te voi împovăra cu ştiinţa aceasta, răspunse Anttonen.

Era o ştiinţă pe care n-o avea nici el. Trebuia să fie curier, lucrul acesta îl ştia de o zi, însă motivul continua să-i rămână obscur, iar viitorul era tot atât de rece cât şi lespedea mormântului lui Ehrensvard, şi nebulos precum răsuflarea lui Jüagerhorn. Avea o presimţire stranie, sentimentul unui dezastru iminent.

— Bine, încuviinţă Jägerhorn, să sperăm că am acţionat în mod înţelept. Îşi scoase mănuşa şi-i întinse mâna: Contez pe dumneata, pe chibzuinţa şi onoarea dumitale.

— Onoarea mea, repetă Anttonen. Încet, mult prea încet, îşi trase mănuşa pentru ca să dea mâna

cu bărbatul mort din faţa lui. Mort? Nu era mort; era viu, în carne şi oase. Era însă frig sub copacii despuiaţi, iar atingerea mâinii lui Jägerhorn era aidoma gheţii.

— Poate că avem şi noi particularităţile noastre, vorbi Jägerhorn, dar, la urma urmei, suntem amândoi finlandezi, patrioţi şi oameni de onoare, iar acum suntem şi prieteni.

— Prieteni, repetă Anttonen.

Iar în mintea sa, mai puternic ca oricând, atât de limpede şi puternic încât parcă vorbise cineva chiar îndărătul lui, se auzi o şoaptă, cumva tristă şi amară: "Hai, momeală, dă mâna cu-amicu' tău, cega".

•••••

Hai, Four Roses, strângeţi-vă cât puteţi, că timpu' zboară şi cega asta care rânjeşte azi, mâine poa' să moară. Hop ş-aşa, iarăşi matol, a doua noapte la rând, gâlgâind băuturica lu' Maio, da' ce mai contează, n-o să mai aibă nevoie de ea. După următoarea călătorie el nici măcar n-o să mai existe, sau aşa-mi zic ei. De fapt, nici nu va fi existat vr'odată, chestie care mi se pare dubioasă de tot. Bătrânu' maior Sally Salazar, cu degetele lui mari şi groase, tenul verzui, stilul enervant, bocitor ş-arogant, azi dup-amiază, la ultima informare, arăta perfect real, însă dup-aia se va dovedi că n-a existat niciodată. Nici un Vierme, Rafe sau Slim. Nan nu ne-a povestit niciodată despre îngheţată şi toată list-aia de nume ş-arome, vanilie şi rom, sunt totuna cu Ninive şi Tir, hop ş-aşa. N-au existat niciodată, n-ţ-ţţ, şi mai dau una peste cap, beau singur în cameră, în cubu' meu, plăcerea ultimei cine lichide, da' unde dracu-mi sunt nenorociţii ăia d-apostoli? Aha, beau, pilesc, da' nu cu mine.

N-ar trebui să ştie, nimeni n-ar trebui să ştie, doar eu, Maio şi Ronnie, da' a răsuflat, îmhî, ş-acolo, pe coridoare, e petrecere-n lege, cu pileală, cântece şi caft, chiar şi ceva ciocane pentru băftoşii care-au găsit cu cine, din care eu nu fac parte, din păcate. Vreau să ies, să mă bag şi eu, să ciocnesc câteva cu băieţii, da' nu, Maio zice că nu, e periculos, un beţivan din-ăia poa' să creadă că ş-amărâta asta de viaţă e mai bună decât nimicul care va urma şi ia să-i facem felu' lu' cegaia, care strică tot hazu'. Aşa că stau în cămăruţa mea, ş-o frig de unu' singur, înconjurat de-alte cinci cămăruţe şi, mai jos, la capătu' coridorului, e mai mult ca sigur vr'un paznic şucărit la culme că nu chefuieşte şi el, că nu simte pent'u ultima dată ce-i viaţa şi că treb'e să mă ţină pe mine-năutru şi p-ăilalţi afară.

Pe undeva, speram că Ronnie ar putea trece pe la mine, aşa, să bea un ultim păhărel şi să mă bată la un ultim joc de şah şi, poate, chiar să-mi dea un pupic, chestie care-i de fapt un vis ridicol, da' cumva nu vreau să mor virgin, chiar dacă n-am să mor de fapt, pentru că dacă reuşesc, atunci nici măcar nu m-am născut vr'odată. E-al dracu' de măreţ din partea mea, dacă vrei să ştii, şi p-altcineva nici n-ai pe cine-ntreba. Înc-o duşcă, da' sticla-i aproape goală. Trebuie să-l sun pe Maio, să-i mai cer una. De ce n-o veni Ronnie? N-o s-o mai văd niciodată după ziua de mâine, mâine-mâine şi mâine de-acu' două sute de ani. Aş putea refuza să mă duc, să rămân aici şi să-i ţin în viaţă pe băieţii veseli, da' cred că ei nu i-ar place asta. E mult mai sigură pe ea decât mine. Azi dup-amiază am întrebat-o dacă extrapolările lui Sally ne pot da vreo indicaţie asupra efectelor secundare. Adică, noi schimbăm războiu' ăsta şi nu capitulăm Sveaborgu' şi (sperăm) scăpăm de ţar, şi (sperăm) scăpăm şi de Uniunea Sovietică, şi (asta sperăm în primu' rând) poate c-anulăm războiu' şi toate alea, bombele, radiaţiile, bolile, da' şi pe-alealalte bune, chiar şi-ngheţata cu unde de radiaţie, care era favorita lu' Vierme, da' dac-anulăm şi altele? Adică, dacă Rusia o să se schimbe şi noi o să pierdem Alaska? Şi vodca? Şi pe George Orwell? Şi pe Karl Marx? De fapt, am şi încercat să-l desfiinţăm pe Karl Marx; altă cegă, Jeffie Orbu', s-a-ntors s-aibă grijă de Karlie, da' n-a reuşit. Poate că faptu' c-a-nceput să vadă a-nsemnat prea mult pentru el. De-aia a trebuit să rămânem cu Karl, deşi dacă stai să te gândeşti, cui îi pasă de Karl Marx; şi-o să-l pierdem pe Groucho? Nu Groucho, Groucho nu, asta nu-mi place, azi-noapte am prins un purice în pijama, da' cum a ajuns în pijama n-o să ştiu niciodată, da' ce dracu', cine ştie cum ajungem noi, cegile, acolo unde-ajungem, e ca piesele alea de domino care când cad dărâmă alte piese, nu m-am priceput niciodată la domino, eu sunt jucător de şah, campionul mondial în exil temporal, ăsta-s , dominou' i-un joc tâmpit şi idiot. Da' dacă nu merge, am întrebat-o pe Roniie, dacă desfiinţăm noi Uniunea Sovietică, da' să zicem că Hitler câştigă al doilea război mondial şi ne-apucăm să ne bombardăm cu rachete şi gaze biotoxice cu nemţii nazişti? Sau cu englejii? Sau, poate, cu - cum gura mă-sii îi zice? - Austro-Ungaria, de unde să ştii? Superputerea Austro-Ungaria, ce idee, ieri noapte am prins un Habsburg în pijamaua mea, cegile mi l-au pus acolo, hop ş-aşa.

Ronnie n-a făcut nici o promisiune, nu m-a vrăjit cu nimic. A dat din umeri şi mi-a zis o poveste despre un cal. Cică unui tip trebuia să i se taie capu', în fine, de un rege de pe vremuri, înţelegi, aşa că-i zice regelui că dacă-i dă un an la dispoziţie îl învaţă pe calu' regelui să vorbească. Regelui i-a plăcut ideea, cine ştie de ce, poate că-i plăcea lui educaţia, habar n-am, da' i-a dat tipului un an. Şi-atunci prietenii tipului i-au zis, băi, ce-i

asta, nu poţi învăţa un cal să vorbească. Şi tipu' a zis, chestia-i că mai am un an în faţă şi se poate întâmpla orice. Poate c-o să moară regele. Poate c-o să mor eu. Poate c-o să moară calu'. Sau poate c-o să-nceapă calu' să vorbească.

Sunt matol cui, sunt, îhî, ş-am în cap numa' cegi, cai care vorbesc, dominouri care cad şi iubire ne'mpărtăşită şi, deodată, treb'e s-o văd. Pun sticla jos, încetişor, atent, deşi-i goală, nu vreau cioburi în acvariu' cegii şi mă-mping afară pe coridor, merg încet, nu-s prea coordonate mişcările. Paznicu-i la capătu' coridorului şi pare că se gândeşte. Îl ştiu puţin. Un negru barosan din secu, îi zice Dex.

— Salut, Dex, m-apropii de el, ce-i rahatu-ăsta, hai la petrecere, vreau s-o văd pe mititica-aia de Ronnie.

Mă priveşte şi clatină din cap.

— Haide, îi zic.

Îi arunc toate prafurile-n ochi. Ce dracu', mă lasă-n drum? Nu-i om şi el? Nimic, Dex zice:

— Ăsta-i ordinul, nu pleci nicăieri.

Îmi vin toţi dracii, asta nu-i cinstit, vreau s-o văd pe Ronnie. Îmi adun toate puterile şi-ncerc să trec pe lângă el. Rahat; Dex se-ntoarce, îmi blochează drumul, apucă scaunul şi-l împinge. Mă duc înapoi, o roată s-agaţă de ceva, mă dau peste cap şi cad din scaun. Mă lovesc şi mă doare nasol de tot. Fac pariu că dac-aveam nas, îmi dădea borşu'.

— Stai acolo, bă, caricatura dracu', îmi spune Dex.

Încep să plâng, lua-l-ar dracu' şi el se uită la mine cum îmi ridic scaunul şi mă târăsc pe el. Rămân locului, privindu-l. Şi el mă priveşte, nemişcat.

— Te rog, îi zic în cele din urmă.

Clatină din cap.

— Atunci, du-te şi ad-o. Zi-i că vreau s-o văd.

— E ocupată, rânjeşte Dex. E cu maiorul Salazar. Nu vrea să te vadă.

Îl pironesc cu privirea. O privire rea, intimidatoare. Nu se sperie. Nu poate fi adevărat, nu? Ea şi Maio? Ea şi moş Sally Faţă-verde? Nici vorbă, nu-i genul ei, ea are gusturi mai rafinate, ştiu precis. Zi că nu-i aşa, moşule. Mă-ntorc spre cămăruţa mea. Dex se uită-n altă parte. Hop ş-aşa, l-am păcălit.

Camera lui Vierme este după a mea, ultima de pe coridor. Toate au rămas aşa cum le-a lăsat el. Deschid aparatul şi mă joc cu blestematele ale de butoane, încercând să-nţeleg cum merge. În momentu' ăsta nu-s tocma' lucid, îmi cam treb'e timp, da-n cele din urmă reuşesc şi sar de la o scenă la alta, prin Cutia lu' Pâiniţă, savurând toate imaginile de viaţă din Statele Unite care-mi sunt servite de fantoma deşteaptă a lu' Vierme. Fiecare scenă are farmecu' ei aparte. În infirmerie se trage o poştă, pe una din mesele pe care jucam şah cu Ronnie. Doi securişti babani se mardesc în ecluză; au ceva vechime, sunt numa' sânge şi nu-mi pot da seama care-s; se caftesc orbeşte, izbindu-se cu pumnii lor mari, icnind, pe când alţii stau în jur şi-i aţâţă. Slim şi Rafe poştesc o marijuana, rezemaţi de racla mea. Slim zice c-ar trebui să rupă toate firele, să paradească totul ca să nu mai pot călători-n timp. Rafe zice c-ar fi mai simplu să-mi sucească gâtul. Am impresia că nici el nu mă mai iubeşte. Poate c-o să-l tai de pe lista mea de Crăciun. Norocul cegii c-amândoi sunt prea criţă ca să poată face ceva. Mai urmăresc vreo alte şase scene şi-n cele din urmă, şovăind, comut pe camera lui Ronnie, unde-o văd regulându-se cu maiorul Salazar.

Hop ş-aşa, cum-ar zice Vierme, de fapt, la ce te aşteptai?

Eu nu te-aş fi putut iubi, dragostea mea atât de adorată, nu puteam. Păşeşte-n frumuseţe precum ziua-n amurg. Însă nu-i chiar atât de frumoasă, nu prea, în 1808 există femei mai frumoase şi Bengt e taman bărbatul care să le aibă, deşi probabil că Jägerhorn ar face treaba mai bine. Veronica mea e doar regina-albină a unui stup corupt, murdar, asta-i tot. Acum au terminat. Vorbesc. De fapt, Maio vorbeşte, fie binecuvântat, litania lui de îngheţată, s-a drăgostit cu Ronnie şi-acu zace acolo-n pat, pălăvrăgind despre Sveaborg, lua-l-ar dracu'.

— ...doar treizeci la sută şanse ca masacrul să aibă loc, spune el, fortăreaţa e puternică, formidabil de puternică, însă ruşii-s destui şi dacă aduc trupe odihnite, grijile lui Cronstedt s-ar putea dovedi întemeiate. Oricum, tot ar reuşi. Asasinatul... în fine, orice convenţie va fi anulată şi o să-i măcelărească pe toţi dinăuntru şi Sveaborg va deveni un fel de Alamo suedez, iar potecile divergente ar trebui să se unească iarăşi. Probabilitate-i destul de mare. Oricum, rezultatul final ar fi acelaşi.

Ronnie însă nu-l ascultă; are pe chip o privire pe care nu i-am mai văzut-o, beată, flămândă, speriată şi acum se mişcă în josul bărbatului şi face ceva ce-am văzut numai în imaginaţia mea, şi-acum, nu mai vreau să văd, nu, nu, oh, nu, nu, oh, nu.

• • • • •

Generalul Suchtelen îşi stabilise cartierul general şi postul de comandă la periferia Helsinkiului, un alt vicleşug inteligent. Când Sveaborgul îndreptă tunurile asupra lui, fiecare al treilea proiectil cădea în oraşul pe care fortăreaţa trebuia să-l apere, până când, în cele din urmă, Cromstedt ordonă încetarea focului. Suchtelen profitase de această concesie, ca şi de toate celelalte. Biroul

său era larg şi confortabil; înapoia ferestrelor, silueta cenuşie a Sveaborului se înălţa mătăhăloasă deasupra întinderii albe de gheaţă. Anttonen o privi morocănos, aşteptând în anticameră, împreună cu celălalt emisar al lui Cronstedt şi cu ruşii care îi escortaseră. În cele din urmă, uşile duble se deschiseră şi apăru un căpitan rus, brunet.

— Generalul vă aşteaptă, rosti el.

Generalul stătea înapoia unei mese late din lemn. În dreapta lui se afla un aghiotant. Uşa era păzită de un soldat. Căpitanul intră cu emisarii suedezi. Pe tăblia imensă a mesei se găseau o călimară, un tampon de sugativă şi două permise de liberă trecere. Permisele asigurau traversarea liniilor ruseşti până la Stockholm şi regele suedez - un permis pe drumul sudic, iar celălalt pe cel nordic, Suchtelen rosti ceva în ruseşte; aghiotantul traduse. Aveau să capete cai, iar pe drum îi aşteptau schimburi odihnite; ordinele respective fuseseră deja transmise. Anttonen asculta cuvintele cu o ciudată senzaţie de gol şi un vag sentiment de dezorientare. Suchtelen avea să-i lase să plece. De ce-l mira lucrul acesta? La urma urmei, se respectau condiţiile convenţiei. Pe când translatorul vorbea monoton, Anttonen se simţi tot mai pierdut şi agitat. Se străduise să ajungă acolo, aşa îi spuseseră glasurile, ajunsese şi nu ştia de ce, sau ce trebuia să facă. Îi înmânară unul dintre permise, îl puseră în palma lui întinsă. Poate că atingerea hârtiei a fost de vină; sau poate altceva. Deodată îl cuprinse o furie sângerie, o mânie pătrunzătoare, oarbă şi devastatoare, încât, pentru o clipă, lumea păru că pâlpâie şi dispare, iar el se găsea altundeva, privind trupuri goale împerechindu-se într-o încăpere ai cărei pereţi erau făcuţi din dale verzui-albicioase. Apoi reveni, mânia continuând să-l ardă, deşi acum se răcea rapid. Toţi îl priveau cu ochi holbaţi. Tresărind, Anttonen îşi dădu seama că lasase permisul să cadă pe podea, iar degetele lui apucaseră mânerul sabiei şi o trăseseră pe jumătate din teacă, cu lama strălucind mată în razele de soare strecurate prin fereastră. Dacă ei ar fi reacţionat mai rapid, l-ar fi putut opri, dar îi surprinsese pe toţi. Suchtelen începuse să se ridice din scaun, mişcându-se parcă cu încetinitorul. Încetinitorul?, se întrebă Bengt, asta ce mai era? Dar ştia, ştia. Acum sabia era complet scoasă din teacă. Îl auzi pe căpitan strigând ceva înapoia lui, aghiotantul coborî mâna spre pistol, dar nu era McGraw Mână-Iute, nici vorbă, Bengt era călare pe situaţie, hop ş-aşa. Rânji, întoarse sabia cu mânerul în faţă şi o întinse generalului Suchtelen.

— Sabia mea, domnule general, şi complimentele colonelului Jägerhorn, se auzi rostind Bengt Anttonen. Fortăreaţa este în mâinile dumneavoastră. Colonelul Jägerhorn sugerează să ne întârziaţi misiunea. Sunt de acord. Reţineţi-ne aici şi sunteţi sigur de izbândă. Lăsaţi-ne să plecăm şi cine ştie ce dezastru întâmplător ar putea să apară, aducând flota suedeză? Până la trei mai este timp destul. În timpul ăsta poate moare regele, sau poate moare calul, sau murim noi doi. Sau poate o să înceapă calul să vorbească.

Translatorul lăsă pistolul şi începu să traducă. Bengt Anttonen se pomeni cuprins de o elocvenţă pe care i-ar fi putut-o invidia până şi bunul său prieten, Jägerhorn. Vorbi într-una, mereu. Avu un moment când îl încercă o slăbiciune ciudată, când îi arse stomacul şi capul i se învârti dar, cumva, ştia că nu avea de ce să fie alarmat, pilulele îşi făceau efectul şi un monstru murea, hăt departe, într-un coşciug metalic cufundat în beznă şi apoi, nimic, hop ş-aşa, un asediu lua sfârşit iar un altul avea să continue mereu, mereu, însă ce conta pentru Bengt, lumea era un tort gigantic, împodobit şi gustos. Se gândi că acela era începutul unei minunate prietenii şi, ce dracu', poate că le-ar fi salvat fundurile dacă, întâmplător, ar fi avut chef, însă ar fi făcut-o aşa cum voia el.

După o vreme, Suchtelen încuviinţă din cap, întinse mâna şi acceptă sabia.

• • • • •

În ziua de trei mai, Anul Domnului una mie opt sute opt, colonelul Bengt Anttonen a ajuns în Stockholm, purtând un mesaj pentru Gustav al IV-alea Adolf, regele Suediei. În aceeaşi zi, Sveaborgul, inexpugnabilul Sveaborg, Gibraltarul nordului, a capitulat înaintea unei armate ruseşti inferioară numeric.

După încheierea războiului, colonelul Anttonen a renunţat la cariera militară din armata suedeză, emigrând, mai întâi în Anglia, apoi în America. S-a stabilit la New York, unde s-a însurat, a avut nouă copii şi a devenit un ziarist cunoscut şi influent, respectat pretutindeni pentru neobişnuita sa capacitate de a sesiza cursul viitor al evenimentelor. Când acestea îi înşelau aşteptările, ceea ce s-a întâmplat rareori, Anttonen era mereu descumpănit. A fost unul dintre fondatorii partidului republican, iar articolele lui au avut un rol important în alegrea lui John Charles Freemont ca preşedinte, în 1856.

În 1857, cu un an înaintea morţii sale, Anttonen a jucat împotriva lui Paul Murphy, în cadrul unui turneu de şah desfăşurat la New York şi a pierdut după o partidă îndelung elogiată. După joc, singurul lui comentariu a fost: "Îl puteam bate la domino", o frază pe care biografii lui Murphy o citează cu multă plăcere.

Traducerea
Mihai-Dan Pavelescu

"LITERATURILE SF PERIFERICE" sau "CONSPIRAȚIA TĂCERII"

Mihaela și Cristian Ionescu

(Urmare din numărul trecut)

BRAZILIA: Deși existau precedentele romanelor *"O presidente negro e o choque das racas"* (1926) de Monteiro LOBATO (1882-1948), *"A descoberta do impossivel"* (1928) de Aderbal JUREMA și *"A filha do Inca o Republica 3000"* (1930) de Menotti del PICCHIA, experiențe singulare, Brazilia a rămas refractară la SF-ul autohton. Abia în deceniul al cincilea s-au resimțit efectele "valului" argentinian, un exemplu constituindu-l Jeronimo MONTEIRO. Scrierile sale, deși nu întotdeauna pe deplin originale, au contribuit la lansarea comercială a acestui nou gen literar. Din extrem de bogata sa bibliografie, vom aminti: *"3 meses no século 81"* (1974), *"A cidade perdide"* (1950), *"Fuga para parte alguma"* (1961), *"Os visitantes do espaco"* (1963) și *"Tangentes da realidade"* (1966). Dintre zecile de autori afirmați în deceniile '60 și '70, adevărată *"golden age"* a SF-ului brazilian, se detașează André CARNEIRO. Culegerile sale *"Diarro da nave perdida"* (1963) și *"O homem que advinhava"* (1966) includ povestiri de cea mai bună calitate, pline de umor savuros și o fantezie debordantă. În același timp, CARNEIRO a făcut multe pentru popularizarea generației tinere, în special prin alcătuirea de antologii (*"Historias do acontecera"*, 1961 și *"Alem do tempo e do espaco"*, 1965 etc.). Nu poate fi ignorată nici contribuția sa la studiul teoretic al genului, cu numeroase referiri la creația locală SF (*"Introduccao ao estudo da «Science Fiction»"*, 1967). În încheiere, menționăm că nuvela sa *"A escuridao"* a fost inclusă într-o antologie mondială a celor mai bune scrieri SF ale anului 1962 și a fost ecranizată în Statele Unite (scenariu de Leo Barrow).

Alți creatori remarcabili sunt: Dinah SILVEIRA QUEIROS (*"Eles herdarao a Terra"*, 1960), Guido Wilmar SASSI (*"Testemunha do tempo"*, 1963), Zora SELJAN (*"A palavra"*, trad. *"Cuvântul"*), Domingos CARVALHO DA SILVA (culegerea *"A vespera dos mortos"*, 1966), Fausto CUNHA (*"As noites marcianas"*, 1960), Levy MENEZES (*"O 3-e planeta"*, 1965), Margarida LA ROQUE (*"A ilha dos demonios"*, 1950), Origenes LESSA (*"Dezintegrare prin moarte"*), Walter MARTINS, Mario da Silva BRITO, Rachel de QUEIROS, Antonio OLINTO, precum și multe alte nume figurând în antologiile locale (între care menționăm *"Antologia brasileira do ficcao cientifica"*).

CUBA: Deși lipsită de o adevărată tradiție proprie, literatura SF cubaneză a cunoscut o perioadă de expansiune începând cu anii '60, adaptând specificului local preceptele modelelor sovietice. Cu tot dogmatismul inerent, scrierile autorilor cubanezi nu sunt lipsite de valoare și sunt apreciate nu numai la Havana, dar și în alte capitale sud-americane. Printre maeștrii genului, îl amintim pe Miguel COLLAZO (n. 1936), pictor și dramaturg, autor al ciudatei culegeri *"El libro fantastico de Oaj"* (1966), tradusă și în românește (*"Cartea fantastică a lui Oaj"*) și al nuvelei *"El viaje"* (1968), precum și pe Angel ARANGO cu titlurile: *"A donde van los cefalomos?"* (1964), *"El planeto negro"* (1966), *"Robotomaquia"* (1967), *"El fin del caos llega quietamente"* (1971).

Marea producție de serie făcând dificilă o selecție calitativă, ne vom mărgini să menționăm câteva nume mai reprezentative: Eduardo Frank RODRIGUEZ (*"El otro mundo"*), Joel RAMOS (*"Darka"*, 1987), Nelson Victor ROMAN (*"Astronomia se escribe con «G»"*, 1987), Ileana VICENTE (*"Adaptacion"*), Ezequiel VIETA (*"Psilock, el prestidigitator"*, 1966), Ricardo POTTS (*"Cualquier instante donde estemos juntos"*), Deana CIAVIANO (*"Planeta iubirii"*, *"Istorisiri minunate pentru adulți"*, *"Lumi pe care le iubesc"*), Eduardo FRANK (*"Ese fuerte olor a ozono"*), Ricardo Garcia FUMERO (*"Factor cuantitativo"*, *"Juego de una noche de verano"*), Antonio LEDO (*"La ultima estacion"*), Pedro LORENZO (*"La hierba, el silencio, y una noche de cielo despejado"*, 1978), Eduardo del LLANO (*"Hotel de verano"*), F. MOND (*"Musiú Larx"*), Ricardo Alberto MONTEJO (*"Origen"*), Alberto OCHOA (*"El primer contacto"*), José ORPI (*"Para salvar la leyenda"*), Pablo ESTRADA (*"Soesfas"*).

Pentru formarea unei imagini complete asupra literaturii SF cubaneze, recomandăm consultarea câtorva antologii mai reprezentative, cum ar fi: *"Cuentos cubanos de ciencia ficción"* (1968), de Juan Carlos RELOBA, *"Astronomia se escribe con «G»"* (1987) de Ali SALAZAR, *"Cuentos cubanos de la fantástico y lo extraordinario"* (1968) și *"Cuentos de ciencia ficción"* (1969) de Oscar HURTADO. De altfel, în 1971, HURTADO a publicat și un studiu intitulat *"Introducción a la ciencia-ficción"*.

MEXIC: Deși suportând cu greu concurența gigantului vecin nord-american, producția locală SF

phie de Jean-Jacques Lecercle

Premiu Special - lui Philippe Curval pentru munca sa de antologator şi descoperitor de talente

1991

Marele Premiu - *Rivage des intouchables* de Francis Berthelot

Nuvelă - *Extra-muros* de Raymond Milése, în culegerea cu acelaşi titul.

Tinereţe - *Temps sans frontiere* de Liliane Korb

Eseu - *Le Prisonnier, chef-d'oeuvre télévisionnaire* de Hélen Oswald şi Alain Carrazé

Premiul Special - lui Jean-Michel Nicollet pentru întreaga operă, cu ocazia expoziţiei sale retrospective *20 ans d'illustrations*, în septembrie 1990, la galeria *Escale a Paris*.

1992

Roman francez - *Le temps du twist* de Joel Houssin

Roman străin - *L'heure du loup* de Robert McCammon

Nuvelă - *M'éveiller a nouveau prés de toi, mon amour* de Alain Dorémieux, în *Territories de l'inquiétude 2*, antologie realizată chiar de el.

Tinereţe - *Le reve de Lucy* de Pierre Pelot, Yves Coppens şi Liberatore.

Eseu - *L'anée 1989 du polar, de la science-fiction et du fantastique* de Jean-Claude Alizet

Traducere - Patrick Berthon pentru *La face des eaux* de Robert Silverberg

Premiu Special - *La grande anthologie de la science-fiction francaise* realizată de Gérard Klein, Ellen Herzfeld şi Dominique Martel.

1993

Roman francez - *Demain, une oasis* de Ayerdhal

Roman străin - *La danse du scalpel* de Garfield Reeves-Stevens

Nuvelă - *Accident d'amour* de Wildy Petoud, în *Territories de l'inquiétude 4*, antologie realizată de Alain Dorémieux

Tinereţe - *Le fils du concierge de l'opera* de Francois Coupry

Eseu - *Mythologie du fantastique* de Francis Lacassin

Traducere - Dominique Haas pentru ciclul *Xanth* de Piers Anthony

Premiu Special - Editurii *L'Atalante* pentru calitatea şi originalitatea producţiei sale.

1994

Roman francez - *Les guerriers du silence* de Pierre Bordage

Roman străin - *Le voyage* de Simon Morley de Jack Finney

Nuvelă - *Une* de Katherine Quenot, în *Rien que des sorcieres*

Tinereţe - *Les Chasse-Marée* de Alain Grousset

Eseu - *Le fantastique* de Joel Malrieu

Traducere - Hélene Collon pentru *L'homme des jeux* de Iian Banks

Premiu Special - *Regards sur Dick* de Hélene Collon

Date preluate din: *REGINALD'S SCIENCE FICTION AND FANTASY AWARDS. A Comprehensive Guide to the Awards and Their Winners.* Second Edition, Revised and Expanded, by Daryl F. Mallett and Robert Reginald, The Borgo Press, San Bernardino, California, USA, 1991.

- ALEXANDRU MIRONOV
- CRISTIAN LĂZĂRESCU
- MIHAIL GRĂMESCU
- TOMA RITNER
- LUCIAN-DRAGOȘ BOGDAN
- OVIDIU BUȚĂ
- TUDOR NEGOIȚĂ
- WALTER RIESS
- GEORGE R.R. MARTIN
- MIHAELA ȘI CRISTIAN IONESCU

I.S.S.N. 1220 - 8620